

Este Biblia Adevărată?

@ 2001, 2002 Biserica Unită a lui Dumnezeu, o *Asociație Internațională*. Toate drepturile rezervate. Tipărită în Statele Unite ale Americii. Scripturile în această broșură sunt citate din Versiunea Nouă King James (© 1988 Thomas Nelson, Inc., publishers), dacă nu este notată altfel.

Publicată în limba română de T.G.S. Internațional, P.O. Box 360, Berlin, Ohio, 44610, USA

Autor: Noel Hornor. Critici Editoriali: John Bald, Roger Foster, Jim Franks, Bruce Gore, Paul Kieffer, Burk McNair, John Ross Schroeder, Richard Thompson, Leon Walker, Donald Ward, Lyle Welty, Dean Wilson.

ACEASTĂ PUBLICAȚIE NU ESTE DE VÂNZARE. Este un serviciu educativ gratuit în interesul public, publicat de Biserica Unită a lui Dumnezeu, o Asociație Internațională [United Church of God, an International Association]

Sfânta Biblie una dintre cele mai populare cărți ale lumii

În 16 martie 1995, ziaristul Terry Anderson a fost răpit depe străzile Beirutului în Liban. Ca un pion politic el a fost ținut ostatic pentru 2454 de zile. În timpul acestei grele încercări Dl. Anderson a arătat un curaj remarcabil, deși uneori întins până aproape de punctul de rupere.

În prima lui zi de detenție răpitorii lui l-au forțat sub amenințarea cu arma să treacă din mașina sa în mașina lor, după aceea l-au dus într-o clădire de apartamente pe jumătate construită. Acolo l-au legat la ochi și l-au înlănțuit de un pat.

În timpul primelor sale 24 de zile în lanțuri, legat și restrâns ca un animal, el s-a luptat să găsească un mijloc să-și păstreze judecata sănătoasă. Dându-și seama că avea nevoie să-și adune curajul și puterea de undeva, el a cerut celor ce îl capturaseră să-i aducă o Biblie.

În memoriile sale Dl. Anderson relatează rezultatul cererii sale: „A doua zi, târziu după amiaza, paznicul care vorbea engleza a venit înăuntru și a aruncat un obiect greu pe pat. M-am întins spre ea, am simțit conturul neted al unei cărți. Paznicul a venit în jur la capul patului. „Bun?” „Da, foarte bun, mulțumesc.”

„Cu multă grijă mi-am tras puțin legătura de pe ochi până am putut vedea cartea...O Biblie, Versiunea Revizuită Standard. Am mângâiat-o ușor...Am citit încet, cu mare atenție pagina de titlu, informația editorilor și a dreptului de copiat, notele editorilor. Atunci: Genesa. „La început”... (Terry Anderson, *Bârlogul Leilor*, 1993, pp. 14-15).

Cât de des în crize oamenii și femeile s-au întors spre Biblie pentru ajutor? Valoarea Cuvântului Lui Dumnezeu este recunoscută în aceste momente de neliniște, nesiguranță și teamă.

Cartea cea mai căutată din totdeauna

Sfânta Biblie este considerată de milioane de oameni ca fiind Cuvântul scris al unuia și singurul cu adevărat Dumnezeu. Într-adevăr, Biblia pretinde această distincție pentru ea însăși. În ochii altora este considerată cu respect ca o colecție a unora dintre cele mai valoroase scrieri ale lumii.

Societatea Biblică Americană [American Bible Society], o societate fără profit, a distribuit, în mai mult de 180 de ani a existenței ei, aproximativ tot atât de multe Biblii câți oameni sunt în lume – circa cinci bilioane.

Milioane de Biblii, reflectând numeroase traduceri, sunt vândute în fiecare an. Traduceri există în mai mult de 2000 de limbi și dialecte.

Biblia este în special de populară mai ales acolo unde este vorbită limba engleză. Este „cartea cea mai cunoscută în lumea vorbitoare de limbă engleză. Nimeni în lumea vorbitoare de limbă engleză nu poate fi considerat cu știință de carte fără să aibă cunoștințe de bază despre Biblie” (E.D. Hirsch Jr., F. Kett and James Trefil, *Dicționarul Alfabetizării Culturale* [The Dictionary of Cultural Literacy., 1988, p.1]). Astfel, în cadrul lumii de limbă engleză, chiar și unde domină alte religii diferite de creștinism, o cunoaștere de bază a Bibliei este esențială dacă vrei să fi considerat un om cu educație.

„Lumea cultivată din India, ale cărei tradiții religioase nu sunt bazate pe Biblie dar care are ca limbă comună Engleza, trebuie să cunoască Biblia ca să poată să înțeleagă Engleza înăuntrul propriei lor țări. Toți vorbitorii educați de Engleza Americană au nevoie să înțeleagă ce înseamnă când cineva descrie o dispută între David și Goliat sau dacă o persoană care are „înțelepciunea lui Solomon” este înțeleaptă sau proastă...” (ibid.).

Americanii, în special, atribuie Bibliei o mare importanță. Într-un studiu condus de Biblioteca Congresului și Clubul Cartea Lunară [Book-of-the-Month Club], cititorii au fost întrebați care carte a influențat cel mai mult viețile lor. Biblia a fost în capul listei. Într-un sondaj Gallup în 1938, Biblia a fost considerată cea mai interesantă carte dintre toate cele citite în acel an. A fost evaluată de o majoritate ca mai interesantă de citit decât romanul din 1930 *Pe aripile vântului* [Gone with the Wind]. Totuși, în Marea Britanie, mai seculară, realitatea nu este aceeași. Într-un sondaj asemănător Britanic, Biblia a venit pe locul 35 într-o listă de 50 de cărți.

Biblia este citată de oameni de stat, politicieni, filozofi, poeți și chiar de astronautii pe orbită. Lumea din toate nivelurile de viață a găsit în paginile ei exact cuvintele corecte pentru nenumărate situații. Înțelepciunea ei a oferit adesea acompaniamentul corect pentru momente de venerație și inspirație, tensiune și suferință, confuzie și dubiu.

Biblia neglijată

Totuși, cu toată atenția dată Bibliei, valoarea ei este subestimată. Când am cercetat puțin mai profund, am descoperit că Biblia deși laudată, chiar venerată, rămâne totuși o carte al cărei conținut a fost adesea puțin citit și chiar și mai puțin înțeles.

Mare parte din lume este analfabetă din punctul de vedere al Bibliei. Anecdotele abundă despre cunoștințele extrem de limitate în legătură cu ceea ce zice Biblia. Aceasta a fost ilustrată de un examen cu întrebări în care unii din cei ce au răspuns au spus că Sodoma și Gomora erau amanți, și că Scrisorile (Epistles) au fost nevestele apostolilor. Mai mult, multă lume nu poate să numească nici măcar una din cele patru Evanghelii. Alții nu pot identifica pe Isus Hristos ca fiind autorul Predicii de pe Munte.

Mult prea mulți neglijează să ia Biblia în serios. Ei nu reușesc să recunoască Biblia pentru ceea ce este: manualul pentru omenire, prevăzută de Dumnezeu pentru călătoria noastră prin viață. Este o sursă care ar trebui consultată în fiecare situație a vieții, cu instrucțiuni pentru triumf și calamitate, bucurie și tristețe, prosperitate și sărăcie, încredere și îndoială.

Biblia însăși afirmă autoritatea ei divină; pretinde să fie chiar Cuvântul lui Dumnezeu. Declară o înțelegere a scopului omenirii: să obțină extraordinarul destin plănuit pentru noi de Creatorul nostru. Oferă ghidare, încurajare și direcție la fiecare pas.

Dar poate Biblia să reziste unei analize atente? Poți tu – ai putea tu – s-o crezi?

În capitolele ce urmează, vom vedea dacă Biblia poate sta ca însuși Cuvântul lui Dumnezeu.

Biblia în Lumea Modernă

Dacă Biblia este Cuvântul autoritar al lui Dumnezeu, ce ne putem aștepta să găsim în ea? Ar trebui să ne dea toate informațiile pe care le-am găsi folositoare? Să ignorăm toate celelalte cărți și să considerăm Biblia ca singura sursă de încredere pentru cunoștință în orice subiect?

Unii au privit Biblia în această lumină, considerând-o ca o sursă completă de cunoștințe importante, un manual sau o enciclopedie completă. Biblia, cu toate acestea, nu are nici o asemenea pretenție. Este în mare măsură mută asupra mii de subiecte. O educație bine echilibrată ar trebui să includă studiul multor subiecte – sănătate, afaceri, economie, științe și istorie – care nu sunt detaliate în Biblie. Cuvântul lui Dumnezeu nu discută fiecare aspect al cunoștințelor omenești. Cu toate acestea excelează pe tărâmul spiritual.

Descoperiri omenești semnificative

Oameni capabili și talentați, de-a lungul anilor, – credincioși ai Bibliei și sceptici – au atins expertiză și înțelegere în multe discipline. Unii au condus experimente științifice. Alții au înregistrat ce a învățat omul prin încercare și eroare. Prin observație simplă mulți au descoperit, sau au recunoscut existența, legilor naturale care guvernează universul. Cercetările lor ne-au ajutat să înțelegem lumea noastră.

Spre exemplu, cercetătorii au descoperit existența principiilor de sănătate care guvernează funcțiunile organismelor noastre. Ei au adăugat enorm la masa de cunoștințe și la longevitatea vieții omenești.

Lucrările scrise ale oamenilor sunt folositoare, dar noi trebuie să ne dăm seama că Biblia umple un vid pe care nici o altă carte nu-l poate umple: descoperă scopul pentru care au fost create ființele omenești. Deși multe alte cărți conțin grăunțe de înțelepciune, această carte dezvăluie, ca nici o alta, înțelepciunea și înțelegerea inspirată *din mintea lui Dumnezeu Însuși*.

Această carte conține adevăruri eterne pe care noi *nu le-am putea descoperi singuri*. Când noi înțelegem semnificația spirituală adevărată a Bibliei, toate celelalte cărți pălesc în fața ei. Citind și aplicând cunoștințele dezvăluite în ea, noi putem culege beneficii nemăsurate pentru prezent și pentru viitor. „...Evlavia este folositoare în orice privință, întrucât ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare” (1 Timotei 4:8).

Biblia este darul lui Dumnezeu pentru omenire, autoritatea absolută și judecătorul final al comportării și moralității omenești. Dezvăluie modul în care omenirea ar trebui să umble (Psalm 119:105), cum este învățată de Ființa care l-a creat pe om (Genesa 1:26-27).

Dezvăluie modul de viață care aduce fericire. Cum a scris regele David, autorul multora dintre Psalmi: „Fericite este omul care nu se duce la sfatul celor răi...ci își găsește plăcerea în Legea Domnului, și zi și noapte cugetă la Legea Lui!...tot ce începe duce la bun

sfârșit” (Psalm 1:1-3). Aici David se referă la legea lui Dumnezeu, așa cum este dezvăluită în Biblie, ca modul cel mai potrivit de viață.

Ce fel de carte este Biblia?

De ce fel de instrucțiuni are nevoie umanitatea dela Dumnezeu? Când Dumnezeu a creat neamul omenesc, El a instilat în noi un nivel înalt de inteligență, curiozitate și capacitate de a învăța. El a dat fiecăruia dintre noi o minte care poate aduna și înmagazina cunoștințe și să le transmită generațiilor următoare. De-a lungul timpului oamenii au folosit această inteligență ca să observe, să descrie, să descopere și să construiască. Oamenii au folosit mințile lor ca să înmagazineze largi cantități de cunoștințe.

Dumnezeu nu a avut nevoie să-i dea omului o carte conținând informații pe care el le-ar fi putut învăța singur. În schimb, Dumnezeu i-a dat omului o minte cu care el a putut acumula și dezvolta o abundență de cunoștințe folositoare. De ce a avut nevoie omul a fost o carte conținând informații pe care el nu le-ar fi putut descoperi niciodată singur – informații care trebuiau *să-i fie dezvăluite în mod divin*.

Aceasta este informația pe care a furnizat-o Dumnezeu. Aceasta este întocmai ceea ce este Biblia. Este o carte a adevărului spiritual. Dar de asemenea conține informații despre lumea materială. Dezvăluirea adevărilor spirituale de către Dumnezeu oamenilor reali, fizici, a avut loc în spații fizice, reale, și în mijlocul unor evenimente istorice actuale.

Biblia, deci, ne furnizează astfel o mare cantitate de cunoștințe fizice și spirituale. Ne relatează lucruri informații asupra chestiunilor materiale, cum sunt organizarea lumii materiale. Ne dă informații asupra funcționării ordonate a societății. Se adresează principiilor de bază pentru succes în chestiuni profesionale și financiare. Împarte instrucțiuni pentru nutriție și sănătate.

Biblia descrie multe tipuri de relații personale. Se adresează principiilor de sănătate psihologică și mentală. Prevede observații rudimentare care ating științele fizice. Dar nu tratează nici unele din aceste subiecte în mod exhaustiv. Dumnezeu ne-a dat nouă resursele să cercetăm noi înșine aceste subiecte.

Armonia între Biblie și Știință

Cuvântul *știință* înseamnă cunoștință, emanând dela cuvântul latin *scientia*, derivat dela *scire*, „a cunoaște.”

Acumularea de cunoștințe științifice a omenirii este impresionantă, dar trebuie să ne dăm seama de limitele cunoștințelor noastre. Poate că exemplul cel mai viu al abilității omului de a-și mări cunoștințele se poate găsi în ceea ce este cunoscut ca „Legea lui Moore.” În 1979, Gordon Moore, co-fondatorul corporației Intel, a prezis că „puterea microprocesoarelor se va dubla la fiecare 18 luni pentru viitorul apropiat...Dr. Moore a avut dreptate” (MacUser, noiembrie 1996, p. 25).

Legea lui Moore demonstrează abilitatea omului de a-și multiplica cunoștințele exponențial. Pe măsură ce informații noi sunt adunate, înregistrate, verificate, analizate și comparate, cunoștințele anterioare trebuie să fie reevaluate în lumina noilor descoperiri. Teoriile științifice, presupuse pentru mult timp să fie adevăruri absolute, se fărâmițează în mod curent în lumina noilor descoperiri.

Deși nu este o carte de știință, Biblia *conține* informații științifice. Informația inclusă în Biblie este adevărată și verificabilă, și armonizată – odată ce toate faptele sunt cunoscute – cu cunoștința științifică. Isus Hristos a zis despre Dumnezeu Tatăl, „Cuvântul Tău este adevărul” (Ioan 17:17).

Apostolul Pavel a notat că Dumnezeu nu poate minți (Titus 1:2). Dacă aceste declarații sunt exacte, noi nu ne putem aștepta la nimic altceva decât la exactitate dela Sfintele Scripturi.

Cum examinăm Biblia pentru exactitate, vom vedea că atunci când Cuvântul lui Dumnezeu vorbește noi trebuie să ascultăm. Deși unii sceptici nu vor fi niciodată complet satisfăcuți, noi vom vedea că Biblia s-a dovedit exactă și adevărată acelor care sunt dispuși să privească obiectiv toată evidența. Biblia se armonizează cu cunoștințele adevărate. Aparentele contradicții din Scripturi sunt exact numai *aparente*. Întregul patrimoniu științific nu a fost încă descoperită de oameni. Este încă mult de descoperit.

În unele zone de analiză științifică, evidența fizică pur și simplu numai există, sau mari părți din ea încă rămân să fie descoperite. Aceasta este adevărat în special în arheologie. Multe evenimente descrise în Biblie au avut loc înainte ca omenirea să fi dezvoltat înregistrări scrise credibile și durabile, și încă alte evenimente au avut loc chiar mai înainte ca oamenii să fi existat. Singure înregistrările istorice nu pot nici să dovedească nici să dezmință exactitatea Biblică a acestor evenimente. Noi vom demonstra totuși, că dovezile dezgropate până la data actuală, se armonizează și verifică porțiuni ale datelor biblice.

Oamenii de știință și oamenii de rând, vor continua să examineze evidența în lumea noastră fizică și din recordul științific. Pe măsură ce ei fac aceasta, armonia dintre Scripturi și știință va crește din ce în ce mai vizibil.

Preconcepția umanității împotriva Supranaturalului

Întregi segmente ale societății sunt pătinoare împotriva Bibliei. După cum istoricul Paul Johnson a zis-o: „Este un fapt uimitor că, la sfârșitul secolului al douăzecilea, vasta majoritate a oamenilor în lume încă cred într-un Dumnezeu...Dar nu poate fi negat, de asemenea, că spiritul Prometeian, spiritul acelor care cred că ei se pot descurca fără Dumnezeu – sau că ei pot găsi un înlocuitor pentru Dumnezeu – este de asemenea puternic astăzi, poate că mai puternic decât a fost mai înainte vre-

odată” (*În căutarea lui Dumnezeu* [The Quest for God], 1996, p. 18).

Prometeu a fost o figură din mitologia greacă și care, se zice că ar fi sfidat zeii furând focul dela Zeus, căpetenia zeilor, și dându-l omenirii. Dl. Johnson definește ca „spirit Prometeian” ca unul dintre bărbații și femeile care „cred [ei] că se pot descurca fără Dumnezeu.” Este un spirit de mândrie, încredere în înțelepciunea și înțelegerea omenească, și rezistență și sfidare a lucrurilor supranaturale.

De secole lumea Occidentală a acceptat Biblia drept Cuvântul inspirat al

lui Dumnezeu. A stat fără îndoială la baza întregii cunoștințe omenești, inclusiv a științelor. Totuși, progresul științific și dezvoltarea educației, au condus la larga răspândire a punerii la îndoială a autorității religioase și al scepticismului Scripturilor.

Istoricul James Hitchcock a descris această schimbare înceată dar masivă: „De la începutul universităților Europene din secolul XII teologia a fost regina științelor, iar religia a fost văzută în centrul realității. Acum, (în secolul XVII) gânditori ca Descartes (1596-1650) au protejat religia dând-o de o parte...Religia nu a fost atacată direct nici, în cea mai mare parte, nu a fost crezută. A încetat doar de a mai fi importantă...[Dar] dacă secolul XVII încă a mai tratat Creștinătatea cu respect, secolul XVIII a început un atac frontal asupra ei. Filozofii... s-au proclamat singuri apostoli ai „Iluminării.” Acest termen implică existența de întuneric anterior, în mare un rezultat al creștinismului, care a fost egalat cu superstiția și ignoranța. În lumea lor intelectuală, nu a fost loc pentru misterios sau supranatural...Nu a existat o providență divină sau minuni – Dumnezeu nu s-a amestecat cu creația Sa. Nici nu S-a dezvăluit pe Sine poporului Lui, în Scripturi sau prin biserică” (James Hitchcock, *Ce este umanismul secular?* [What is Secular Umanism], 1982, pp.36-37).

Dezvoltarea unui asemenea aspect este reflectat de Paul Johnson,

care a scris că această atitudine, „a crescut cu viteză dramatică în ultimii 250 de ani” (Johnson, p. 18). Scepticismul că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu a fost accelerat în secolul XIX, când critici la universități ș-au dat mâna ca să pună la îndoială și să critice Biblia, pe temeuri filozofice, teologice, istorice și textuale.

Asemenea gândire a influențat serios învățământul superior – inclusiv multe seminarii – până în zilele noastre. Acești critici nu numai că pun în dubiu Biblia, dar adesea refuză să asculte pe apărătorii ei și chiar resping evidența științifică puternică sprijinind Scripturile. Efectul net este că mulți profesază o credință în Dumnezeu dar în realitate nu-L cunosc cu adevărat, și în multe cazuri au dubii fundamentale asupra Cuvântului Lui. Din cauza acestui dubiu, recunoscut sau nu, mare parte din presupusa lume Creștină este în mare măsură neștiutoare chiar și de cunoștințe de bază asupra Bibliei.

Cei mai mulți oameni se adresează Bibliei, știutori sau neștiutori, cu o îndoială înnăscută asupra veracității sale. Dacă noi vrem cu adevărat să cunoaștem adevărul, noi ar trebui ca cel puțin temporar să punem de o parte asemenea scepticism și să examinăm Biblia cu o minte deschisă. Cineva se poate minuna câți necredincioși în Dumnezeu ar rămâne necredincioși dacă ar fi citit și ar fi studiat Scripturile și ar fi examinat evidența *sprijinind* acurateța și autenticitatea ei.

Biblia și Astronomia

Pentru a fi Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia trebuie să fie adevărată. Aceasta ar trebui să se înțeleagă dela sine. În secolele recente, totuși, noi am descoperit că unii savanți și oameni de știință, au făcut descoperiri care, la o analiză superficială, s-ar părea că ar contrazice Biblia. Asemenea descoperiri au provocat unde de șoc prin lumea Creștină.

Un asemenea exemplu a fost o descoperire de către astronomul polonez Copernicus, care la începutul secolului XVI a conchis că părerea prevalentă despre univers a lumii Occidentale era incorectă. În Evul Mediu fost un act de credință că pământul era centrul universului, în jurul căruia se învârteau toate celelalte corpuri cerești.

Istoricul William Manchester a scris cu secole mai târziu că „pământul era [se credea să fie] un disc nemișcat în jurul căruia se mișca soarele, și...restul cosmosului compus din rai, care se afla ca în vis deasupra cerului, locuit de heruvimi, și iadul, arzând adânc sub pământul European. Toată lumea credea, într-adevăr știa, aceasta” (William Manchester, *O lume luminată numai de foc* [A World Lit only by Fire], 1993, p. 89).

Copernicus, care după ani întregi de observare a cerului și consultarea tabelelor matematice, a ajuns la o concluzie radical diferită: Pământul nu este un disc deasupra căruia se rotește soarele; este o sferă călătorind în jurul soarelui. Descoperirea lui a adus șoc și alarmă multor autorități religioase.

Punctul lui de vedere a fost la fel de binevenit minților educate din Evul Mediu cum a fost ciurma. La momentul prezentării evidenței lui Copernicus oamenilor cu influență din educație și religie, răsplata lui au fost huiduieli și ridiculizări. Biserica oficială l-a stigmatizat pe Copernicus ca un apostat pentru punerea la îndoială a dogmelor contemporane oficiale de atunci.

Cum s-a născut acest conflict? Oamenii bisericii au adoptat acest punct de vedere de la Ptolemeu, un astronom grec care a trăit în Egipt, care a decretat în secolul al doilea că pământul era centrul universului (ibid., p. 116).

Ptolemeu a fost corect într-un punct important. Se pare că el „a știut că pământul era o sferă...” (Carl Sagan, *Punct Bleu* [Pale Blue Dot], 1994, p. 17). Alții de asemenea deduseseră aceasta, mai înainte. „Cu mai mult de trei sute de ani de la nașterea lui Hristos, Aristotel a determinat că planeta trebuie să fie o sferă: după o eclipsă numai un glob poate arunca o umbră circulară pe lună” (Manchester, p. 230).

Religia oficială a secolului al doilea a acceptat punctul de vedere geocentric al lui Ptolemeu dar până la urmă a respins credința lui că pământul era sferic. Teologii au preferat în schimb, să „aprobe dictatul geografic absurd al *Topografia Creștină* [Topographia Christiana], un tratat al călugărului Cosmas din secolul 6...care...a susținut că lumea era un plan dreptunghiular plat...” (ibid.).

Lui Copernicus i s-au alăturat în erezia lui alții mai târziu. Astronomul Galileo a confirmat descoperirile lui Copernicus, dar le-a retras sub amenințarea torturii. Dar descoperirile lor științifice nu au putut fi restrânse la nesfârșit. Rezultatul a fost pierderea

monopolului pe care religia l-a avut asupra minților oamenilor. Descoperirea lui Copernicus a produs cea mai mare criză de credibilitate pe care autoritățile bisericești au avut de întâmpinat în Evul Mediu. În apărarea poziției lor, ei au prezentat păreri omenești, care ar putea fi – și au fost – răsturnate de experimentele și observațiile științifice.

Credința în Biblie și autoritatea ecleziastică nu aveau să mai fie niciodată la fel. Acum a început o mișcare, care în cele din urmă, în mințile multora, avea să discrediteze Scripturile ca sursă legitimă de autoritate.

Înțelegerea greșită a Scripturilor

În realitate Biblia nu a fost dezmințită de loc. *Interpretările greșite* pe care oamenii le-au atașat anumitor scripturi au fost discreditate. Nu Biblia a fost corectată, ci presupunerile oamenilor despre ce a zis Biblia.

Părerea greșită a lui Ptolemeu fusese introdusă în teologia secolului al doilea. Nu există nici o evidență că Hristos sau apostolii au crezut în această versiune a creației. Conducătorii religioși începând din secolul al doilea au fost eronați asupra locului pe care pământul îl ocupa în orânduirea lucrurilor din natură, din cauza neînțelegerii diferitelor scripturi. Ei au înțeles greșit Psalm 93:1, care zice că „lumea este tare și nu se clatină.” Acest vers nu este în conflict cu faptul că Dumnezeu a pus pământul în orbita solară.

Am putea spune că acest vers verifică ce a învățat omul din studiul astronomiei: că comportarea pământului este fixă și predictabilă. Dumnezeu a plasat pământul în orbita sa în jurul soarelui și, după cum notează psalmul, nu va aluneca din locul său în ceruri pentru că Dumnezeu a determinat orbita sa și controlează forțele care țin pământul în locul lui potrivit.

Biblia înainte de timpul ei

Când Renașterea a început să răsară, savanții care s-au trezit la structura sistemului solar au fost cu secole în urma Bibliei în cunoștințele de bază ale structurii universului. Ne-am putea minuna cum au putut rămâne oamenii în întuneric atâta timp. Noi trebuie să ne dăm seama că odată cu sosirea Evului Mediu oamenii s-au scufundat și mai adânc într-o mlaștină morală care avea să dureze cam dela 400 la 1000. În timpul acesta „viața intelectuală...a dispărut din Europa. Chiar și Charles cel Mare, primul împărat al Imperiului Roman și unul dintre cei mai mari conducători din evul mediu, a fost analfabet. A fost o perioadă de „întuneric al minții aproape de nepătruns” (Manchester, p. 3).

Credința că pământul nu a fost centrul universului a murit cu greu. În unele locuri acest nou adevăr nu a fost acceptat de conducătorii religioși mai mult de 300 de ani după descoperirile lui Copernicus. Tulburări s-au simțit prin întreaga Creștinătate oficială, pentru că mulți au crezut că realitatea astronomică arunca o umbră asupra veridicității Bibliei.

În realitate, nu a fost așa ceva. Nu Biblia era greșită, ci interpretarea care fusese adoptată de autoritățile religioase. Faptele au confirmat ceea ce Biblia susținuse tot timpul.

Vârsta universului

Teoria omenească eronată a structurii universului a fost prima controversă astronomică majoră care a opus știința împotriva religiei. Au urmat mult mai multe controverse. Una dintre cele mai aprins dezbătute a fost cea privitoare la vârsta universului.

Astronomii văd dovezi că universul există de multe milioane de ani și în general cred că a apărut acum cca 10-20 de milioane de ani printr-un eveniment numit în mod obișnuit „Marea Explozie.” Unii care iau literal Biblia, pe de altă parte, susțin dogmatic că universul este de numai 6000 de ani vechime. Ei ajung la această figură calculând delimitările cronologice din Genesa și alte cărți ale Bibliei.

Astronomii răspund că această părere nu poate fi susținută. Ei oferă evidență, acumulată prin observarea universului prin telescoape puternice, care suportă poziția lor. Cineva a întrebat: „Cum se face să sunt obiecte cosmice la mai mult de 6000 de ani lumină de aici?” (Sagan, p. 28). Un an lumină este distanța pe care o parcurge lumina călătorind cu 186000 de mile (279000 km) pe secundă, într-un an.

Este evident că sunt ani-lumină între unii oameni religioși și știință asupra acestui subiect. Unii advocați ai însemnării biblice raționează în jurul acestei evidențe declarând că ceea ce apare ca vârstă a universului (și cea a fosilelor și evidenței geologice a pământului însuși), este „simplu parte a „aparenței de vârstă” pe care Dumnezeu a clădit-o în univers.” Multă lume, incluzând și unii teologi, răspund, corect, că aceasta „ridică problema unui Dumnezeu angajat în decepție” (U.S. News and World Report, Dec. 23, 1991, pp. 59-60).

Totuși, discuția nu este necesară. Adevărul este că **Biblia nu contrazice evidența științifică**, și știința nu dezaproabă Biblia. Elementul lipsă din ambele părți ale argumentului este că **Biblia nu spune** când a fost creat Universul.

Conform Bibliei, Adam a fost primul om creat (1 Corinteni 15:45; 1 Cronică 1:1) și, adaugă, că adunând numerele cuprinse în genealogiile biblice se ajunge la o dată de aproximativ 6,000 de ani dela crearea lui.

Cu toate acestea, Biblia nu declară că crearea omenirii și crearea universului au avut loc în același timp. Marea Explozie este numai cea mai populară dintre teoriile avansate pentru explicarea creației unui univers unic și majestos fără să recunoaștem pe Dumnezeu și înregistrarea biblică. Advocății teoriei admit că universul a apărut la un moment specific (chiar dacă noi nu putem explica originea materialului din care Marea Explozie se presupune că a pornit) .

Astfel Biblia este de acord cu descoperirile savanților, că a existat un moment specific pentru creare.

La început

Să ne întoarcem la Genesa 1 și să vedem ce zice cu adevărat acest adesea greșit înțeles pasaj al creației.

„La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. Pământul era pustiu și gol, peste fața adâncului de ape era întuneric și Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor” (Genesa 1:1-2).

Prima declarație în acest acont se referă la primul act de creație al lui Dumnezeu. Nu se pomenește de nici un timp precis când a avut loc aceasta. Ceea ce este aparent, din comparația acestui pasagiu cu alte scripturi, este că ceva s-a întâmplat să facă pământul „pustiu și gol.”

Isaia 45:18 ne spune că „l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci ca să fie locuit...” Creația inițială a fost urmată de distrugere și haos.

Cititul alternativ al versului 2 în Noua Versiune Internațională este: „Acum pământul a devenit fără formă și gol...” Aceasta indică o diferență de timp între creația originară descrisă în versul 1 și timpul conducând la crearea omului începând cu versul 2.

Nu ni se spune exact când a avut loc creația inițială. Dar Biblia sugerează că creația inițială a fost urmată de distrugerea întinsă cauzată de răzvrătirea lui Lucifer, care a devenit Satana (Isaia 14:12-15). Astfel relatarea Genesei 1:3-31 este în aparență o descriere a *restaurării* pământului imediat înainte de crearea omului (Psalm 104:30). Genealogiile biblice ne indică cum că acestea au apărut aproximativ cu 6000 de ani în urmă, deși nicăieri în Biblie nu ni se spune data exactă când Dumnezeu a făcut pe Adam și Eva.

Cuvântul lui Dumnezeu ne dezvăluie că inițial nu a existat nici o creație fizică – nici pământ, nici sistem solar, nici galaxii. Apostolul Pavel descrie aceasta ca „mai înainte de vecinicii” (Tit 1:2). Atunci, prin poruncă divină, Dumnezeu a creat universul.

Știința ne spune ceva asemănător. „Acum cei mai mulți cosmologi și astronomi susțin teoria că a fost într-adevăr o creație...când universul fizic a izbucnit în existență într-o explozie extraordinară cunoscută popular ca „marea explozie”...*Universul nu a existat întotdeauna*” (Paul Davies, *Dumnezeu și noile fizici* [God and the New Physics], 1983, pp. 10-11, emfaza adăugată).

Amândouă aceste relatări, una din știință și una din Biblie, pomenesc de o origine instantanee a creației fizice. (Pentru a afla mai mult, cere broșurile noastre gratuite *Există Dumnezeu? ultima întrebarea a vieții* [Life's Ultimate Question: Does God Exist?] și *Creație sau evoluție: Are vre-o importanță ce credem noi?* [Creation or Evolution: Does it Really Matter What You Believe?])

Pentru ce a fost creat universul?

Știința nu ne poate spune prin ea însăși de ce pământul și creația fizică există. Carl Sagan a scris: „Dece s-a întâmplat este cel mai mare mister pe care îl cunoaștem. Că s-a întâmplat este rezonabil de clar” (*Cosmos* [Cosmos], 1980, p.246).

Dar Biblia ne spune de ce! „Vrednic ești Doamne și Dumnezeul nostru, să primești slava, cinstea și puterea, căci Tu ai făcut toate lucrurile, și prin voia Ta stau în ființă și au fost făcute!” (Apocalipsa 4:11). Psalmul 115:16 adaugă: „Cerurile sunt ale Domnului, dar pământul L-a dat fiilor oamenilor.”

Dumnezeu a creat toate lucrurile. El a pus de o parte pământul ca un loc de locuit pentru om, pentru realizarea scopului Lui. Planul este să aducă „pe mulți fii la slavă” (Evrei 2:10), să ofere multora calitatea de fii prin Isus Hristos. Acesta este motivul pentru care a adus creația în existență prin porunca Sa. Biblia explică planul lui Dumnezeu foarte amănunțit – ca și implicațiile planului pentru noi. (Pentru o explicație completă cere te rugăm broșura gratuită *Care este destinul tău?* [What Is Your Destiny?]).

Biblia susține ca adevărată descripția originii tuturor lucrurilor. Ca răspuns la declarația că Dumnezeu a creat la început cerurile și pământul, un om de știință sceptic a declarat: „Dar nu a fost nimeni acolo ca s-o vadă” (Davies, p. 9). Nu este adevărat: *Dumnezeu a fost acolo*. Nu a fost acolo nici o ființă umană ca s-o respingă, și nu este nimeni astăzi care s-o poată dezminți. Nici un om, bărbat sau femeie, nu a putut nega adevărul Bibliei. Există însă un munte de dovezi care arată că este adevărată.

Vârsta pământului: Indică Biblia un interval de timp între primul și al doilea vers al Genesei?

Noi suntem introduși în descrierea creației pământului în Genesa 1:1-2: „La început Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. Pământul era pustiu și gol; peste fața adâncului de ape era întuneric.”

Redactarea originală Ebraică, combinată cu comparația cu alte pasaje din Scriptură, a condus pe unii să conchidă că un considerabil interval de timp este indicat între cele două versuri. Dacă un asemenea interval a fost intr-adevăr intenționat, atunci nu este o discrepantă între relatarea Bibliei și descoperirile științifice indicând că este vechi de câteva miliarde de ani. Dacă, pe de altă parte, nu există un asemenea spațiu, atunci pământul însuși trebuie să fie de numai cca. 6000 de ani – ceea ce cei mai mulți oameni de știință consideră o imposibilitate.

Există alte pasaje, și de asemenea istoria, care să arunce lumină pe această întrebare?

Unii savanți propun că Genesa 1:2 se poate, sau ar trebui, să fie tradusă astfel: „Acum pământul a devenit fără formă, și gol...” opus versiunii obișnuite „Pământul era pustiu și gol...” Alții elimină această idee cu totul. Ei presupun că cuvântul original Ebraic *hayah* trebuie tradus *a fost* și atunci asumă că pământul a fost creat inițial în această modalitate dezordonată.

Totuși, după cum se poate vedea din multe resurse ale Bibliei, ambele traduceri ale termenului sunt posibile. Numai contextul capitolului și al cărții pot determina care este corect. Gleason Archer, profesor de limbaje biblice, comentează: „Ar trebui să se ia notă că în acest context verbul *a fost* din Genesa 1:2 poate fi tradus *a devenit* și poate fi

interpretat să însemne: „și pământul a devenit fără formă și gol.” Numai o catastrofă cosmică ar putea explica introducerea de confuzie haotică în originala creație perfectă a lui Dumnezeu. Această explicație pare că poate aduce cu siguranță o lămurire apărăabilă exegetic...” (*O observare a introducerii Vechiului Testament* [A Survey of the Old Testament Introduction], 1974, p. 184).

Într-o adnotare Archer adaugă, „Vorbind corect, acest verb *hayah* nu are niciodată înțelesul unui lucru staționar ca verbul „a fi.” Noțiunea lui de bază este de a deveni sau a se ivi, sau a veni în existență...Uneori este încercată o distincție de-a lungul următoarelor linii: *hayah* înseamnă „a deveni” numai când este precedat de prepoziția *le*; altfel nu are înțelesul explicit de „a deveni.” Dar această distincție nu va rămâne în picioare la o analiză. În Genesa 3:20 traducerea corectă ar fi: „Adam a pus nevastei sale numele Eva: căci ea va *deveni* mama tuturor celor vii.” *Le* nu urmează verbul în acest caz. De asemenea în Genesa 4:20: „Jabal *a devenit* tatăl celor ce locuiesc în corturi.” Deci nu poate fi ridicată nici o obiecție gramaticală traducerii Genesei 1:2: „Și pământul *a devenit* fără formă și gol.” (ibid.)

Unii învățați de asemenea pledează împotriva traducerii *hayah* „a devenit” în loc de „a fost” în Genesa 1:2 pentru că ei presupun că această interpretare a apărut numai recent, după ce geologia a dezvăluit straturi de pământ care sunt foarte vechi. Astfel ei consideră această interpretare ca o încercare disperată să împacă descrierea din Genesa cu geologia modernă.

Explicația că a existat o perioadă indefinită între creația inițială minunat descrisă în Genesa 1:1 și pământul devenind fără formă și gol din versul 2, a fost denumită, uneori peiorativ, „teoria intervalului.” Ideea a fost atribuită lui Thomas Chalmers în ultimul secol și lui Cyrus Scofield în secolul acesta.

Totuși, această interpretare că pământul „a devenit” fără formă și gol a fost dezbătută pentru aproape 2000 de ani. Cea mai timpurie controversă cunoscută înregistrată a acestui subiect poate fi atribuită înțelepților evrei la începutul secolului al doilea. Învățații evrei care au scris Targum din Onkelos, cea mai timpurie versiune aramaică a Vechiului Testament, au tradus Genesa 1:2 ca „și pământul a fost pustiit.” Limbajul original i-a condus să înțeleagă că ceva se întâmplase care „pustiise” pământul, și ei au interpretat aceasta ca o distrugere.

Teologul catolic din antichitate Origen (186-254), în comentariile sale, *De Principiis* [Începuturile], explică privitor Genesa 1:2 că pământul original fusese „aruncat jos” (*Patriarhii Pre-Niceeni* [Ante-Nicene Fathers], 1917, p. 342).

În Evul Mediu învățatul flamand Hugo St. Victor (1097-1141) a scris despre Genesa 1:2, „Poate că s-a dezbătut deja destul despre aceste chestiuni până acum, dacă noi adăugăm numai aceasta, „câtă vreme a rămas lumea în această dezordine înainte de reorganizarea...ei a fost luată în mână?” (De Sacramenti Christianae Fidei, Book 1, Part 1, Chapter VI). Alți învățați medievali, ca Dionysius Peavius și Pererius, au considerat de asemenea că a fost un interval de timp între Genesa 1:1 și Genesa 1:2.

Conform cu The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious

Knowledge [*Noua Enciclopedie Schaff-Herzog a Cunoștințelor Religioase*], învățatul danez Simon Episcopius (1583-1643) a susținut că pământul fusese creat original înainte de cele șase zile ale creației descrise în Geneză (1952, vol. 3, p. 302). Aceasta a fost aproximativ 200 de ani mai înainte ca geologia să descopere dovezi pentru străvechea origine a pământului.

Aceste exemple numeroase ne arată că ideea unui interval între Genesa 1:1 și 1:2 are o istorie lungă. Orice pretenție că ar fi de origine recentă – ca a fost inventată simplu ca o încercare disperată să împace descrierea Genezei cu geologia – este fără bază.

Poate că cea mai adecvată tratare de ambele părți a acestei chestiuni este dată de defunctul Arthur Custance în cartea sa *Without Form and Void: A Study of The Meaning of Genesis 1:2* [Fără formă și gol: un studiu al înțelesului Genezei 1:2]. Dr. Custance declară: „Pentru mine, această chestiune este importantă, și după ce am studiat problema timp de aproape 30 de ani și după ce am citit tot pe ce am putut pune mâna, pentru și contra, și după ce am acumulat în biblioteca mea proprie cca 300 de comentarii asupra Genezei, cea mai timpurie fiind datată 1670, sunt convins că este, pe bază de evidență, mult mai potrivit să traduci Genesa 1:2 „dar pământul a devenit o ruină și o dezolare, etc.” decât este pentru oricare dintre traducerile convenționale în versiunile moderne” (1970, p.7).

Biblia și Arheologia

Arheologia este studiul rămășițelor materiale ale vieților și activităților popoarelor din trecut. Implică excavarea și studiul sistematic al armelor, uneltelor, vaselor de gătit, inscripțiilor și a altor obiecte și vestigii. Arheologia Bibliei este o ramură mai mică a câmpului mai mare al arheologiei, limitată la studiul civilizațiilor antice din anticul Orient Mijlociu și Apropiat, locația geografică a evenimentelor înregistrate în Biblie.

Arheologia biblică modernă este un subiect fascinant și uneori controvers. Scopul său este să compare descoperirile arheologice cu scrierile din Biblie. Arheologii biblici caută să stabilească realitatea istorică, sau lipsa ei, a popoarelor, locurilor și evenimentelor din Biblie.

Pentru multe secole evenimentele din Biblie au fost acceptate ca fiind exacte istoric. Marile epopei ale Bibliei erau aprobate ca adevărate și exacte până în cel mai mic amănunt. Totuși, cu sosirea „Iluminării” secolelor 17 și 18, această perspectivă a început să se schimbe. Învățații au început să slăvească gândirea omenească și explorările științifice, deasupra Bibliei, declanșând un atac frontal al Scripturilor.

Eroii din Biblie și alte personalități de seamă, împreună cu experiențele vieților lor, au ajuns să fie considerate de unii ca simple mituri. Existența imperiilor puternice, unele fiind înregistrate în Biblie că au guvernat pentru secole, au fost puse în dubiu sau chiar negate. Scepticismul a devenit regula zilei între învățații „critici.”

Acolo unde generațiile precedente au acceptat Biblia la valoarea ei nominală, acum generația iluminată a privit-o în dubiu. Efectul net a fost să dea o lovitură amețitoare credibilității Bibliei în mințile multor oameni,

Mai devreme, când Biblia a fost tradusă în mai multe limbi, în epoca de după Reformare, după comparativul analfabetism al Evului Mediu, Biblia a devenit pentru mulți oameni unica lor carte de istorie antică. Ei au considerat-o ca Cuvântul fără eroare al lui Dumnezeu.

Dar, după cârpăceala savanților critici, Biblia a început să fie privită cu suspiciune de mulți istorici. Englezul Arnold Toynbee a rezumat punctul lor de vedere când s-a referit la Vechiul Testament ca fiind numai „compuneri omenești cu grade variate de importanță religioasă și istorică.” El a declarat mai departe, că aceia care o acceptă ca adevăr „puneau un premiu religios pe o prostie obstinată” (*Un studiu de istorie* [A Study of History, vol. 10, 1957, p. 260).

Data această stare de gândire, arheologii care au căutat să excaveze și să evalueze ruinele epocilor trecute și să raporteze credibilitatea Bibliei într-o manieră cinstită, au întâmpinat o luptă istovitoare. Știința în general a devenit părtinitoare împotriva Bibliei, cu unii dintre arheologi fiind ei înșiși între criticii cei mai înfocați.

Mărturia istoriei

Sir William Ramsay, un istoric englez și un scriitor foarte prolific, a fost produsul educației din mijlocul secolului al 19 și al acestei părținiri antibiblice. El a crezut că raporturile istorice ale Faptelor Apostolilor nu au fost scrise în timpul bisericii apostolice dar în mijlocul secolului al 2^{lea}. Dacă Sir William avea dreptate, Faptele Apostolilor nu ar fi putut fi scrisă de Luca, tovarășul de călătorie al lui Pavel.

Luca a pretins că a fost cu Pavel în timp ce cei doi oameni își târau picioarele pe drumurile de piatră ale Imperiului Roman. El a scris ca unul care l-a observat pe Pavel pe care l-a folosit pe Dumnezeu ca să aducă un tânăr convert înapoi la viață, după o cădere fatală (Faptele Apostolilor 20:8-12). Ramsay a fost sceptic asupra istoricității lui Luca și realitatea istorică a cărții Faptele Apostolilor și a început să dezaprobe.

După mulți ani de studiu amănunțit al evidenței arheologice, Ramsay a ajuns la o concluzie deconcertantă. Evidența istorică și arheologică au venit solid în favoarea lui Luca scriind cartea Faptelor Apostolilor în primul secol, în timpul vieții apostolilor. În loc ca Luca să fie o înșelătorie istorică, Ramsay a conchis că au fost motive „pentru a-l plasa pe autorul Faptelor Apostolilor între istoricii de rangul întâi” (Sir William Ramsay, *Sf. Pavel călătorul și Cetățeanul Roman* [St. Paul the Traveller and the Roman Citizen], 1925, p. 4).

Ramsay s-a convins de credibilitatea lui Luca pentru că Luca a scris despre munca Bisericii la început cum a fost împletită cu evenimente seculare și personalitățile zilei. În relatarea Evangheliei lui Luca noi suntem introduși lui Pontius Pilat, Herod cel Mare, Augustus și altor jucători politici. În Faptele Apostolilor noi întâlnim o adunare chiar mai mare, incluzând pe Sergius Paulus, Gallo, Felix, Festus și Herod Agrippa I și II.

Luca nu numai că a scris despre acești oameni, dar a menționat amănunte, uneori fapte relativ minuscule despre ei: „Unul dintre cele mai remarcabile exemple de acurateță [a lui Luca] este familiaritatea lui sigură cu titlurile corecte ale persoanelor importante pe care le menționează... Cipru, spre exemplu, care a fost o provincie romană până la 22 A.C., când în anul acela a devenit o provincie senatorială, și deci nu mai era guvernată de un legat imperial ci de un proconsul. Și astfel, când Pavel și Barnabas au ajuns în Cipru circa 47 A.D., a fost proconsulul Sergius Paullus cel pe care ei l-au întâlnit...” (F.F. Bruce, *Documentele Noului Testament: Sunt ele de încredere?* [The New Testament Documents: Are They Reliable?], 1973, p. 82).

Luca menționează alte amănunte despre oficiile și titlurile oficialilor Imperiului Roman. În fiecare situație el este corect, și confirmat de descoperirile arheologice *multe secole mai târziu*. Cum a descoperit Ramsay, ca să arăți o asemenea exactitate s-a cerut ca autorul să fie bine versat la timpul acela cu complexitățile politice ale zilei. Puțini dintre noi am putea face la fel dacă am fi întrebați despre titlurile oficiale ale figurilor politice internaționale și naționale de azi.

Cirus al Persiei: Cuvintele unui profet se împlinesc

Cilindrul lui Cyrus (538 A.C.) împăratul Persiei, înregistrează cucerirea Babilonului și politica lui de toleranță religioasă. El a decretat că exilații evrei

luați prizonieri în 586 A.C. se pot întoarce în țara lor și să reconstruiască Ierusalemul și templul. Aceste evenimente erau o împlinire remarcabilă

a profeției lui Isaia făcută un secol și jumătate mai devreme că Dumnezeu avea să-l folosească pe Cyrus că „el va împlini toată voia Mea, și despre Ierusallem: „Să fie zidit iarăș!” și despre

templu „Să i se pună temeliile!” Dumnezeu a prezis de asemenea că Cyrus avea să: „Îmi va zidi iarăș cetatea și va da drumul prinșilor Mei de război” (Isaia 44:28; 45:13).

Exactitatea: Un test de credibilitate

Asemenea amănunte fine ale situației istorice fac Biblia interesantă, dar totodată ele pun pe autor, spre exemplu Luca, la probă – și Biblia împreună cu el. Dacă el face vre-o greșală în raportare, atunci munca lui își pierde credibilitatea. Cum supraviețuiește Luca acestei probe?

Bruce, profesor de studii biblice, spune despre lucrul lui Luca: „Un scriitor care asociază povestea sa cu contextul mai larg al istoriei lumii, poate să-și atragă neplăceri dacă nu este atent; el oferă cititorilor lui critici atât de multe ocazii ca să-l încerce pentru precizie. Luca acceptă acest risc și trece examenul admirabil.

Unii învățați susțin că Luca a greșit în raportarea unui recensământ roman în jurul timpului când s-a născut Isus Hristos (Luca 2:1-3). Ei contestă că Quirinius a fost guvernator atunci, pentru că i-a fost dată această poziție numai câțiva ani mai târziu. Criticii de asemenea contestă că ar fi fost un recensământ la vremea aceea, și că Maria și cu Iosif nu au fost obligați să se reîntoarcă la Betleemul natal. Mai târziu, dovada arheologică a demonstrat clar că evenimentele descrise de Luca au putut fi posibile (Bruce, p. 86). A reieșit că acei care au contestat relatarea biblică au făcut-o fără să aibă toate faptele.

Bruce continuă să observe că, văzând exactitatea obișnuită a lui Luca demonstrată în amănunte care au fost verificate istoric, constituie motiv suficient ca să-i acceptăm credibilitatea în general.

Mult trebuie să fie încă descoperit

A fost excavată numai relativ o mică parte din rămășițele lumii biblice. Din circa 5000 de locuri cunoscute cu semnificație arheologică în Palestina, numai aproape 350 au fost excavate, și dintre acestea numai circa 2% au fost excavate extensiv. Dintre cele care au fost excavate, este fapt că întreaga Biblie menține un nivel remarcabil de acuratețe când este comparat cu descoperirile arheologice.

Mare parte din Vechiul Testament a venit sub asalt intens din partea învățaților anti-inspiraționali, când vânturile îndoielii au suflat prin secolul 19. Vorbind despre aceste vremuri și efectul lor, arheologul Kenneth Kitchen a scris: „Tot timpul, în studiile Vechiului Testament, ni se spune că „istoria nu are cunoștință de asemenea persoane ca spre exemplu Avraam sau Moise, sau ... bătăliile din Genesa 14. Totuși asemenea fraze sunt cu totul inducătoare în eroare. Ele simplu acoperă ignoranța, nu a istoriei personificate ci a persoanei care face o asemenea declarație” (K.A. Kitchen, *Biblia în lumea ei* [The Bible in Its World], 1978, p.48).

Declarația dr. Kitchen arată că istoricitatea personalităților Vechiului Testament și a vremilor lor nu poate fi îngropată. Este de notat că la un moment dat învățații au fost în dubiu asupra existenței imperiilor, populații întregi și multe din caracterele centrale ale

Bibliei. În fața muntelui de evidență crescândă, scepticii au fost forțați de multe ori să își retragă declarațiile mai timpurii.

Puternicul Imperiu Asirian Se Naște din Pulbere

Poate descoperirea cea mai importantă a arheologiei între comorile din trecut a fost descoperirea rămășițelor Imperiului Asirian din antichitate.

Asiria apare ca un imperiu pentru prima dată devreme în al doilea mileniu B.C.. Rămășițele unui zигurat, turn al templului, din epoca aceea încă stă lângă locul capitalei antice.

În secolul al nouălea B.C., Asiria s-a dezvoltat într-un imperiu puternic și agresiv. Între timp, aproape 40 de ani dela domnia lui Solomon, Israel se împărțise în două regate: Israel și Iuda (1 Regi 12:16-24). Conduși de monarhi capabili și fără scrupule, Asirienii au început să amenințe și în final să îi cucerească pe vecinii lor. Eventual au subjugat întreaga semilună fertilă dela Mesopotamia la Egipt. La sfârșitul secolului al optulea ei au distrus împărăția Israelului.

Cam în același timp au invadat și împărăția din sud Iuda, cucerind toate orașele lor principale și au asediat capitala lor Ierusalem (Isaia 36:1-2). Biblia a înregistrat cuvintele laudăroase ale arogantului monarh Asirian, Sanherib, cum a încercat el să-l intimideze și să-l umilească pe Ezechia, regele din Iuda (Isaia 36:4-10).

S-a întâmplat aceasta în realitate sau este numai o poveste? Amintește-ți că mulți zeflemitori la un moment dat au pus la îndoială chiar și existența Imperiului Asirian. Dar nu a fost un mit. Cum molozul de secole era scos din Nineve, capitala, o dovadă dramatică a invaziei Asiriene a zăcut descoperită.

Documentele Asiriene ale acelor evenimente citează pe Împăratul Sanherib al Asiriei laudându-se cu invazia lui devastantă a regatului Iuda: „Patru zeci și șase din orașele întărite (ale lui Ezechia) și nenumărate sate mai mici...asediale și cucerite...Cât despre Ezechia, splendoarea teribilă a domniei mele l-a copleșit.” (Erika Bleibtreu, „*Înregistrarea Asiriană sinistră a torturii și morții*” [Grisly Assirian Record of Torture and Death], Biblical Archeological Review, Ianuarie - Februarie 1991, p. 60). Despre regele din Iuda, Sanherib notează că „un prizonier în Ierusalem, rezidența lui regală, ca o pasăre într-o colivie” (Magnus Magnusson, *Arheologia și Biblia* [Archeology and the Bible], 1977, p.186).

Relatarea biblică este de acord cu raportul lui Sanherib al invaziei asiriene și notează disperarea regatului lui Iuda în timp ce asirienii asediau Ierusalemul, ultima lor cetate întărită ce supraviețuise. Cu toate acestea, Biblia continuă povestea acolo unde însemnările Asiriene tac. Cu Ierusalemul amenințat cu distrugere imediată, poporul lui Iuda, condus de Regele Ezechia, s-a rugat cu fervoare lui Dumnezeu (Isaia 37:15-20) și au fost salvați printr-o minune împotriva unor șanse copleșitoare.

Sanherib, împăratul războinic, s-a laudat cu umilirea lui Ezechia, încercuirea lui în Ierusalem, în timp ce el îl înconjura și se pregătea să atace orașul.

Deși Sanherib a înregistrat scrupulos toate orașele capturate și distruse, un singur oraș absent:

Ierusalemul. Asirienii, ca și alte imperii mari din acea vreme, nu au lăsat nici o însemnare a înfrângerilor lor militare. Un dezastru a căzut asupra lor în timp ce ei așteptau să atace zidurile Ierusalemului.

„În noaptea aceea, a ieșit îngerul Domnului, și a ucis în tabăra Asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni. Și când s-au sculat dimineața iată că toți erau niște trupuri moarte. Atunci Sanherib, împăratul Asiriei și-a ridicat tabăra, a plecat și s-a întors; și a locuit la Ninive” (1 Regi 19:35-36)

Sanherib însuși avea să moară mai târziu dezonorabil de mâinile a doi dintre fii săi. „Și pe când se închina în casa dumnezeului său Nisroc,, Adramelec și Șarețer, fii săi , l-au ucis cu sabia, și au fugit în țara Ararat (versul 37).

Esarhadden, fiul lui Sanherib, a luat locul tatălui său, dar Imperiul Asirian a atins curând apogeul și a început să decline. Asiria fusese numai un instrument pentru pedepsirea Israelului pentru păcatele sale respingătoare (Isaia 10:5-6). În schimb, Asirienii au fost pedepsiți pentru păcatele lor proprii (versul 12). Nineve, capitala imperiului, a căzut babilonienilor în 612 B.C. Aproape 50 de ani după apogeul său, acest imperiu vorace s-a prăbușit și virtual a dispărut din istorie.

La epoca lui Isus și a apostolilor, nici o evidență fizică a Ninevului nu putea fi văzută. Lucian din Samosata (A.D. 120-180), un scriitor grec, s-a lamentat: „Ninevul a dispărut. Nici o

urmă nu a rămas din el. Nimeni nu poate spune unde a existat vre-odată” (Magnusson, p.175). Asemenea lipsă de evidență vizibilă au condus pe unii învățați din secolul 19 să exprime scepticismul că Nineve sau oricare parte a Imperiului Asirian chiar ar fi existat, și mai puțin că ar fi dominat o parte însemnată a lumii.

Într-adevăr, singura sursă istorică din zilele acelea care a verificat existența imperiului a fost Biblia. Istoriile și profețiile Vechiului Testament au vorbit despre Asiria. Isus a proclamat existența Ninevului ca un fapt istoric (Matei 12:41). Totuși unii învățați au contestat mărturia lui Isus și a proorocilor; asta adică, până „o decadă spectaculară în mijlocul secolului al nouăsprezecelea...[când] Austen Henry Layard și Paul Emil Botta au descoperit în nordul Iracului rămășițele din antichitate a trei orașe Asiriene [incluzând Nineve] și evidență unei panoplii militare care a sfârșit toată rezistența dela Tigru la Nil. Imperiul Asirian...cu toată puterea lui extraordinară a fost reînviat prin arheologie” (Magnusson, p. 175).

Scepticii au fost amuțiți. Nu era nimic ce ar fi putut spune. Excavațiile dela Nineve și alte orașe din zona aceea au produs extraordinare bogății de evidențe istorice inclusiv „zeci de mii de tablete” conținând „o cantitate imensă de informații” (*Dicționarul Biblic al Interpretului* [The Interpreter's Dictionary of the Bible], 1962, vol. 1, „Asiria și Babilonul,” p. 275).

Ilustrații:

„Pe vremea lui Pecah, împăratul lui Israel, a venit Tiglat-Pileser, împăratul Asiriei,” zice 2 Împărați 15:29. Portretul cruntului împărat, tăiat în piatră, a fost găsit în palatul său la

Nimrud 26 de secole mai târziu. Când s-a urcat pe tron în 745 B.C. zilele regatului Israel au fost numărate, cum în invazii succesive Asirienii au dus Israelul în captivitate.

„În al patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei s-a suit împotriva tuturor cetăților întărite din Iuda, și a pus stăpânire pe ele,” citește 2 Împărați 18:13. Acest basoreliev din palatul lui Sanherib din Nineve arată asaltul furios al asirienilor asupra cetății iudaice Lachiș. Trupele asiriene avansează pe rampe conducând la zidurile cetății, în timp ce apărătorii desperați trag cu săgețile și aruncă pietre și tăciuni aprinși. Dreapta jos, prizonierii părăsesc orașul trecând pe lângă captivi în țepi. Invazia asiriană a fost oprită în mod miraculos la Ierusalem.

Evenimente verificate de arheologie

Unii învățați au adoptat o vedere negativă asupra multor altor evenimente din istoria biblică. Exemple de aceasta au fost existența patriarhilor (Avraam, Isaac și Iacob), Exodul și cucerirea Canaanului de Joshua. Ei au respins vederea biblică pentru că evidență arheologică nu a existat.

Mulți arheologi au luat această poziție din cauza unei lipse de evidențe, în afara însemnării Biblice, că Israelii au fost vreodată în țara Egiptului. După cum a afirmat un învățat, „Nici măcar o referință istorică despre prezența Israelului nu s-a găsit încă acolo (Magnus Magnusson, *Arheologia Bibliei* [Arhaeology of the Bible], 1977, p. 43).

Unii chiar pretind că Israelul nu a fost o putere importantă în timpul dinastiilor Egiptene. Ei cred că Israelul nu a fost decât o amestecătură de triburi neputincioase.

Evidența obiectivă, totuși, indică o concluzie diferită. Dovada existenței Israelului ca națiune și beligeranța cu Egiptul există pe peretele templului la Karnak, locul orașului egiptean antic Tebes. Faraonul Merenpat este descris ca luptându-se cu Israelul. Aceasta este „Cea mai veche descriere vizuală cunoscută a Israelitelor” (Frank Yurko, „3200 vechime pictură a Israelitelor găsită în Egipt” [3200 Year-Old Picture of Israelites Found in Egypt], *Biblical Archaeology Review*, September – October 1990, p. 22).

Un alt obiect din antichitate care împletește Biblia cu istoria Egiptului a fost descoperit de arheologul Sir Flinders Petrie în 1896. Este cunoscut ca „Stela Israelului” [Israel Stele] pentru că „conține cea mai devreme menționare cunoscută a Israelului...” (ibid., p.26). Stela este o coloană de granit negru care conține inscripții laudative comandată de faraonul Merenpat despre victoriile lui în bătălii, inclusiv unele cu Israel. Stela datează din 1207 B.C. (ibid., p. 27).

Relatarea biblică a călătoriei Israelului din Egipt la Canaan după Exod este de asemenea înregistrată. Biblia produce nume de locuri care figurează proeminent în călătoria Israelului. Numeri 33 produce o listă amănunțită de locuri pe calea Exodului. Defăimătorii au disputat recordul biblic, negând că aceste așezări au existat în această perioadă atât de devreme în istorie pentru că rămășițe arheologice nu se găsiseră pentru perioada în chestiune.

Una dintre aceste așezări este Dibon (Numere 33:45). Nici o rămășiță arheologică nu fusese găsită la acel loc care să dateze mai devreme de secolul 9 B.C. Înseamnă însă aceasta că nu a fost acolo un oraș când Israelii au trecut prin acea regiune?

Recent unii învățați au fost nevoiți să-și revadă părerea lor că Dibon nu ar fi putut să existe în timpul Exodului. Însemnări Egiptene verifică existența Dibonului în acea perioadă.

Liste de drumuri egiptene antice menționează Dibon ca un popas de-a lungul uneia dintre căile din acea regiune. Nu numai că Dibonul a existat în vremea aceea, dar a fost destul de important ca să atragă atenția lui Ramses II, care „a jefuit orașul în cursul unei acțiuni militare în Moab” în perioada aceea. (Charles Krahmalkov, „*Itinerarul Exodului confirmat de evidența egipteană* [Exodus Itinerary Confirmed by Egyptian Evidence],” *Biblical Archaeology Review*, Septembrie – octombrie 1994, p. 58).

Orașul Hebron a apărut de asemenea în cucerirea Canaanului. „Joșua, și tot Israelul împreună cu el, s-a suit din Eglon la Hebron, și au început lupta împotriva lui” (Iosua 10:36). Deși unii critici au afirmat că nici un oraș nu a existat în Hebron în timpul acela, listele hărții egiptene spun diferit. O listă de orașe pe care Ramses II a poruncit să fie cioplite pe un perete de templu în Amon înscrie Hebronul (*Biblical Archaeological Review*, septembrie – octombrie 1994, p 60).

Alte nume de locuri în călătoria lui Israel sunt menționate în analele egiptene, inclusiv râul Kișon, unde luptătorii Israeliti sub conducerea lui Debora și Barak au învins o forță superioară. (Judecători 5:19-21).

Unii învățați au mers atât de departe încât să susțină că „nimic din Biblie înainte de exilul babilonian nu poate pretinde vre-o acurateță istorică” (Andre Lemaire „*Casa lui David restaurată în inscripție Moabită* [House of David Restored in Moabite Inscription].” (*Biblical Archaeological Review*, Mai – Iunie 1994, pp. 31-32). Și totuși, din nou învățații au trebuit să-și retragă declarațiile mai timpurii pe măsură ce evidența arheologică adițională iese la iveală.

Confirmă arheologia Biblia?

Ce să spunem despre însemnările biblice de până acum? Scepticii pot întotdeauna să arate spre elemente care încă nu au fost specific verificate. Dar noi nu trebuie să uităm niciodată că părți specifice ale Bibliei au existat cu siguranță și că au fost dovedite de descoperirile arheologice. Obligația de a dovedi este a scepticilor. În valul unor asemenea dovezi ca acelea arătate în acest capitol, și la îndemână în multe alte cărți, este de datoria lor să-și dovedească poziția.

Frank Gaubelein, un autor eminent calificat și editor general al Comentariului Biblic al Expozitorului [The Expositor's Bible Commentary], a remarcat că „atitudinea de judecată suspendată în legătură cu dificultățile Bibliei...este răzbunată constant, deoarece arheologia a rezolvat o problemă Biblică după alta, și cum re-examinarea cu atenție a discrepanțelor a dus în sfârșit la răspunsuri” (*Comentariul Biblic al Expozitorului* [The Expositor's Bible Commentary], 1979, vol. I, p. 31).

Luând în considerare acestea, cel în dubiu ar face bine să-și reconsidere poziția și să-și dedice viața serviciului lui Dumnezeu. Dacă așteaptă până ce fiecare problemă minusculă și fiecare întrebare care se referă la erori de scris sau diferențe culturale sunt rezolvate în mintea lui proprie, atunci s-ar putea să ignore sau să refuze o chemare dela Dumnezeu Însuși. El s-ar putea să se lipsească singur de binecuvântările care sunt la dispoziția celor care s-au dedicat ei înșiși învățării și urmatului modului de viață a lui Dumnezeu.

Folosirea obiectivă al arheologiei a demonstrat adevărul și acurateța tehnică a Bibliei. Acest capitol a demonstrat câteva dintre dovezile reale care verifică recordul biblic. Se vor mai face alte descoperiri. Cum a conchis arheologul Nelson Glueck, „nu s-a făcut nici o

descoperire arheologică care să contrazică sau să pună la îndoială declarațiile istorice din Scriptură” (ibid.).

Biblia este Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu, și exactitatea ei continuă să fie validată de lopata arheologiei.

„Casa lui David” verificată în inscripții

Pentru mulți ani unii critici au declarat că multe personaje biblice, inclusiv regele David, nu sunt cu nimic mai mult decât mituri. Dar în 1993 o descoperire dramatică a forțat din nou pe criticii Bibliei să se retragă. O echipă de arheologi săpând în nordul Galileii „a găsit o inscripție remarcabilă din secolul al nouălea B.C.E (înainte de era comună) care se referea la ambele, la „Casa lui David” și la „Rege al Israelului” („David” găsit la Dan [„David” Found at Dan], *Biblical Archaeology Review*, martie – aprilie 1994, p. 26).

Această descoperire a fost destul de senzațională ca să apară pe prima pagină la *New York Times*. Inscripția arată de asemenea că Israelul și Iuda erau regate importante în secolul al nouălea B.C., dezmințind poziția învățaților care pretindeau că Israelul și Iuda nu au fost niciodată națiuni importante și chiar disputau că ar fi fost o monarhie unită sub David.

Deși aceasta este încă o piesă de evidență care refutează argumentele celor care au respins istoria biblică, noi trebuie să ne dăm seama că este imposibil să verificăm fiecare eveniment biblic prin arheologie. Multe dintre dovezile originale nu mai există. Multe materiale alterabile au dispărut de mult. Căutând evidența fizică a unei persoane anume este ca și căutatul unui ac într-o enormă căpiță de fân.

În pofida acestor dificultăți, David se alătură multor altor regi ai

Israelului și Iuda ale căror nume a fost înregistrat în inscripții ale națiunilor vecine, între ele fiind: Ahab, Ahaz, Ahazia, Ezechia, Hozea, Jeoachim, Jehu, Joash, Manasseh, Menehem, Omri, Pekah și Uzzia.

Trebuie să păstrăm în minte cantitatea relativ mică a însemnărilor arheologice pe care oamenii de știință au putut să le descopere. Excavațiile, fără îndoială, vor continua să suporte evenimentele din Biblie. În ciuda sărăciei relative a dovezilor care au fost descoperite, ceea ce s-a descoperit susține Biblia

Istoricul englez Paul Johnson observă o schimbare în gândirea privitor la cele mai vechi evenimente înregistrate în Biblie: „...Știința arheologiei moderne și filologiei istorice produce de fapt verificarea celor mai vechi texte biblice. Unde...prin tot secolul al nouăsprezecelea și aproape până la războiul al doilea mondial criticarea sistematică a textelor Vechiului Testament avea tendința de a distruge istoricitatea lor, și să reducă Pentateuhul, în particular, la simplu mit sau legendă tribală...tendința în ultima jumătate-de secol a fost tocmai în direcție opusă...Descoperirea arheologică oferă acum un fundal istoric solid pentru societatea patriarhală descrisă în Cartea Genezei” Paul Johnson, „În căutarea lui Dumnezeu” [The Quest for God], p. 12).

Biblia și Știința

Secolele mai timpurii au cunoscut puțin conflict între Scripturi și Știință. Era obișnuit ca oamenii de știință și cei ai bisericii să vadă Biblia și știința ca într-o înțelegere completă. Dacă se ivea vre-o diferență, Biblia era considerată mai de încredere, dar amândouă erau acceptate pe departe ca fiind în armonie.

Dar armonia care a existat odată între Biblie și comunitatea științifică s-a dizolvat în mare parte. Cum interpretările eronate și presupunerile biblice – împreună cu religia în general – au fost discreditate, lumea a început să se întoarcă aproape exclusiv spre știință și rațiunea omenească pentru răspunsuri. Ca rezultat, lumea în general are mai multă încredere în știință și declarațiile științifice – verificate sau nu – decât în Cuvântul lui Dumnezeu.

O scurtă privire la lumea din jurul nostru ne arată că știința s-a întronat în cultura noastră. Religia, prin comparație, a fost detronată forțat. Un studiu demografic recent, a conchis că, din 40 de ore pe săptămână de timp liber pe care Americanul obișnuit se zice că le are, o femeie tipică alocă 15 ore televiziunii și numai 1 oră religiei; între bărbați timpul devotat religiei este și mai puțin. Tehnologia și amuzamentul au conspirat să coboare religia de pe pedestalul ei.

De unde în trecut maniera obișnuită era să se lase Biblia să aibă precădere asupra descoperirilor științifice, acum situația s-a inversat. „În secolul nouăsprezece s-a dezvoltat așa numitul „științific.” Acesta susține că numai știința are cheia adevărului și că tot ce nu este științific este fals” (Hitchcock, p. 44). Astăzi academicul tipic va ridica un text sau teorie de biologie cu mult deasupra Bibliei.

Care sunt implicațiile acestei abordări?

O realitate importantă este că știința singură nu ne poate oferi o lege sau un standard moral care să ne spună *cum să trăim*. În schimb ne învață numai că omul este în ultimă instanță numai un alt animal și că supraviețuirea celui mai dotat este regula naturii.

Noi am văzut această abordare folosită tragic în istorie. Genociduri au fost perpetuate mai mult decât odată în acest secol. Realizările noastre științifice fac acum genocidul pe o scară extinsă o posibilitate înfricoșătoare. Arme convenționale, nucleare, chimice și biologice pot anihila populații întregi.

Când comunitatea științifică a înlocuit biserica în panteonul zeităților umanității, a promis o utopie de pace, prosperitate și belșug pentru toți cei cărora religia nu a reușit să le-o aducă. Dar, trist, lumea științifică a adus partea ei de contribuții înfricoșătoare la problemele lumii. Nu numai că nu a reușit să aducă o lume de pace, dar ne-a dat probleme de coșmar cu poluarea industrială, chimică sau nucleară, între altele. Tehnologia științifică, într-adevăr, ne-a adus foleose în multe feluri. Dar a contribuit imens la o sferă înfricoșătoare de tensiuni, boli și spaime pe care le confruntăm noi astăzi.

Soluții biblice de bază pentru problemele omenești

Biblia descrie tipul greșit de teamă ca o formă de sclavie. De asemenea dezvăluie cum putem noi să fim eliberați de această frică (Evrei 2:14-15). Ne spune că nu este frică în dragoste (1 Ioan 4:18). Cartea Psalmi descrie slujitorii lui Dumnezeu întorcându-se spre El pentru a le calma nervozitatea. „Când gândurile negre se frământă cu grămada înăuntrul meu, mângâierile Tale îmi înfiorează sufletul” (Psalm 94:19). Regele David și-a luat anxietatea la Dumnezeu (Psalm 139:23-24).

Biblia descrie multe exemple de oameni care au găsit confort în timpul neliniștii lor în fața morții, și a altor necazuri, pentru că ei au găsit în Scripturi soluția problemelor lor. Biblia este o carte practică, și se adresează nevoilor și slăbiciunilor noastre cele mai mari.

Cuvântul lui Dumnezeu ne dă răspunsuri la cele mai mari probleme. Noi am văzut deja că Biblia are un record perfect în istoricitatea și acurateța ei. Dar despre învățătura ei care, dacă este urmată, ne afectează viețile de zi cu zi? Cum putem ști că informația din Biblie este adevărată? Trebuie s-o acceptăm numai pe încredere?

Biblia cu siguranță că trebuie înțeleasă și acceptată pe încredere. Totuși, nu este o încredere oarbă, nerațională. Nicăieri Biblia nu ne cere să comitem sinucidere intelectuală pentru a putea crede că este într-adevăr Cuvântul lui Dumnezeu. Când sunt înțelese corect, Scripturile sunt extraordinar de sensibile, consistente și logice.

Această broșură oferă dovada convingătoare că Biblia este adevărată, și multe alte cărți oferă dovezi adiționale cu mult mai multe amănunte. Credința în Cuvântul lui Dumnezeu nu trebuie să fie numai speranță; poate fi bazată cu fermitate în fapt, când sunt analizate toate dovezile.

Andrew Dickens White, istoric al secolului al nouăsprezecelea, s-a legat de cei care afirmă că Biblia este un text științific. Dl. White este corect în aceea că Biblia nu este un manual de știință. Dar conține adevăruri științifice. Are precizie științifică.

Trist, dar mulți oameni au ajuns că vadă știința și Biblia ca fiind contradictorii. Deși uneori ele par să nu fie de acord, când cântărim cu atenție toată evidența înainte de a ajunge la o concluzie, descoperirile științifice adesea verifică relatarea biblică.

Noi trebuie să păstrăm în minte că știința însăși este departe de a fi perfectă; noi descoperiri modifică în mod regulat și uneori răstoarnă presupunerile considerate mai înainte ca fapt. Oamenii de știință de multe ori au dovedit că alți oameni de știință să fi fost greșiți.

O privire mai apropiată de evidență arată că Sfintele Scripturi au făcut cunoscute și au împărtășit informații pe care omul, prin cercetările lui științifice, le-a descoperit numai foarte recent. Aceste informații sunt de bază, dar ar fi îmbunătățit extraordinar umanitatea dacă ar fi fost înțeleasă și aplicată corect.

Să considerăm unele adevăruri care au fost înregistrate în Biblie cu mii de ani în urmă dar care au fost redescoperite doar recent și care au fost confirmate prin alte surse ca fiind demonstrabile științific.

Sănătatea și medicina

Deși Biblia conține relativ puțin privitor la sănătate și medicină, dă sfaturi fundamentale bune, care acum sunt luate ce ceva obișnuit de cei mai mulți oameni.

Baza unei sănătăți bune este un cod sanitar adecvat. Biblia dezvăluie bazele unui asemenea cod în cartea Leviticul. Această carte „are de a face cu igiena publică, sursele de apă, aruncarea gunoiului, inspecția și selecția lucrurilor de mâncare și controlul bolilor

infecțioase” (Noul Dicționar Biblic [New Bible Dictionary], 1996, „Sănătatea, Boala și Vindecarea”). Deși noi acceptăm această informație fără discuție, aceste principii au ajuns să fie înțelese și acceptate de oamenii de știință numai în secolele recente.

Cele mai multe din aceste principii nu au fost băgate în seamă în Europa Evului Mediu. Dece? Simplu pentru că în general Biblia nu a fost la îndemână. Consecințele, ca atât de puțini oameni să aibă acces la cunoștințele pe care le oferea, au fost catastrofale.

Temuta moarte neagră a Evului Mediu a prosperat în condițiile insalubre ale Europei medievale. Plaga a apărut acolo mai întâi în 1347 când o flotilă Genoveză întorcându-se din Orient a intrat în portul Messina, toți membrii echipajelor fiind fie morți fie muribunzi dintr-o combinație de varietăți de plagă bubonică, pneumonică și septicemică” (Manchester, p. 34). Plăgile care au rezultat în acel secol sunt estimate să fi omorât până la a patra parte din populația continentului.

Ciuma a revizitat Europa periodic pentru următoarele câteva sute de ani. Era practică obișnuită în orașele din Evul Mediu să se permită ca gunoiul să se acumuleze pe străzi. Această murdărie aducea o sursă abundentă de mâncare pentru o populație înfloritoare de șobolani care serveau ca gazde pentru purcii care poartă organismul ciumei.

Lumea care a practicat învățăturile sanitare descrise în Biblie a fost afectată mult mai puțin sever. Populația evreiască, care era cu mult mai bine familiarizată cu Scripturile în timpul acela, a suferit cu mult mai puțin din cauza practicării principiilor biblice de curățenie. Una dintre practicile salvatoare ale evreilor a fost aceea a carantinei celor suspecți de a fi infectați de boala.

În fapt, „originea cuvântului carantină este folosirea de către evrei pentru o perioadă de 40 de zile de separare de anumiți pacienți cu anumite boli...adoptată de italieni în secolul paisprezece din cauza imunității relative a evreilor împotriva anumitor boli...Perspectiva Bibliei asupra bolnavilor, și a sănătății în general,...este poate mult mai contemporană decât este recunoscută în realitate” (Noul Dicționar al Bibliei [New Bible Dictionary], „Sănătate, Boală și Vindecare”).

Dacă lumea ar fi cunoscut și folosit principiile biblice de sănătate publică când a lovit moartea neagră, epidemia ar fi putut să fie controlată sau chiar eliminată. Fatalitățile ar fi fost fără îndoială o fracțiune din cele care au fost. Sute de mii de vieți ar fi putut să fie salvate.

Biblia conține și alte indicații practice de sănătate. Spre exemplu, arată cum trebuie să fie o rană tratată și bandajată. Povestea Bunului Samaritean ne spune că el a pus vin și ulei pe rănilor victimei, după care le-a bandajat ca să le protejeze în timp ce se vindecau (Luca 10:34). Vinul a servit ca dezinfectant iar uleiul ca o loțiune calmantă.

După cum Enciclopedia Internațională Standard a Bibliei [The International Standard Bible Encyclopedia] observă: „Uleiul de măsline conține anumite calități curative și este încă folosit în medicina modernă.” Amestecul de vin și ulei a produs un dezinfectant cu care Samariteanul a tratat victima (1986, „Uleiul”). Aceste proceduri au fost uitate timp de secole până când au fost redescoperite în decadele recente.

Dacă tehnici asemănătoare ar fi fost folosite chiar atât de recent ca în Războiul Civil American, rata morții ar fi putut să fie cu mult mai joasă. În acel război „mai mult de jumătate din oamenii care au murit nu au murit în acțiune; ei au murit simplu din cauza bolilor de front: febră tifoidă, pneumonie, dizenterie, și boli de copii, rubela și varicela. Mii au pierit din cauza rănilor de bătălie relativ minore care însă au devenit infectate. Nu se cunoștea nimic cum și dece rănilor devin infectate...Numărul oamenilor care s-au îmbolnăvit și au murit, sau au primit o zgârietură sau tăietură mică și nu au putut face nimic pentru a

controla infecția, este groaznic” (Bruce Catton, *Reflectări asupra Războiului Civil* [Reflections on the Civil War], 1982, p. 43).

Multe alte exemple poartă adevărul principiilor biblice înregistrate cu mii de ani în urmă. Proverbele 17:22 ne spun că „o inimă veselă este un bun leac.” În general o perspectivă optimistă și veselă promovează o sănătate bună.

Cercetările științifice verifică acest adevăr simplu. Un studiu întreprins timp de 27 de ani condus de Universitatea Duke „că oamenii care au raportat ... disperare, stimă joasă, lipsă de motivare... au fost cu 70 la sută mai înclinați să aibă un atac de inimă” (Portland Oregonian, iunie 20, 1996). Studii adiționale au arătat că ostilități nerezolvate prelungite sunt contributori importanți la atacurile de inimă.

Când Biblia pare să nu fie de acord cu știința

Ce ar trebui noi să facem când Biblia pare să nu fie de acord cu știința?

În ultimele câteva secole natura cercetătoare a omului s-a întovărășit cu puterea lui crescândă de a înregistra, analiza și a transmite mai departe ceea ce a învățat, rezultând într-o extraordinară creștere a cunoștințelor. Uimitor, Biblia a prezis această explozie de informații ca o marcă a societății moderne cu mult înainte ca descoperirile noastre tehnologice și științifice să fi putut fi imaginate (Daniel 12:4).

Unii oameni cred că multe din informațiile obținute recent sunt în dezacord cu Biblia, în particular în biologie, antropologie, geologie și astronomie. Tocmai această percepție – de știință contrazicând Scripturile – este ce a condus pe mulți oameni să pună la îndoială adevărul și autoritatea Bibliei.

La prima privire vedem ceace pare să fie un curs de contradicție a revelației cu știința. Noi credem că trebuie să alegem între evidența fizică, științifică și afirmațiile Scripturilor. Impasul nostru trebuie să ne facă să suferim. Dar Biblia însăși ne îndeamnă să găsim răspunsuri, să revedem toată informația relevantă înainte de a ajunge la orice concluzie (Proverbe 18:13).

Noi descoperim că adevărata informație științifică nu contrazice Biblia. Nici Biblia nu contrazice descoperirile științifice dovedite. Noi ne adresăm în această broșură unora dintre aceste presupuse conflicte.

Deși Cuvântul lui Dumnezeu ne îndeamnă să învățăm și să descoperim adevărul, de asemenea ne îndeamnă să păstrăm o minte deschisă. Multă lume presupune că Biblia zice anumite lucruri pe care în realitate nu le spune. Alții mențin o stare mintală cu prejudecăți împotriva Scripturilor din cauza a ceea ce ei imaginează ca fiind un munte de dovezi contrazicând relatarea biblică.

Este trist și va fi greu pentru asemenea oameni să dea Bibliei o ascultare nepărtinitoare. Dar ei ar trebui să imite atitudinea nobilă și deschisă a poporului din orașul Berea cum este înregistrat în cartea Faptele Apostolilor. Berenii erau „mai imparțiali” decât cei din alte regiuni. Ca rezultat, „au primit cuvântul cu toată râvna, și cercetau Scripturile în fiecare zi ca să vadă dacă ce li se spunea este așa” (Faptele Apostolilor 17:11).

Noi sperăm că vei căuta adevărul la fel, examinând obiectiv evidența ca să vezi dacă Biblia este într-adevăr ceea ce

pretinde să fie – Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu.

Oamenii lui Dumnezeu și știința

Știința adevărată și Biblia nu sunt în conflict. Nu este nevoie de avocați de fiecare parte care să se angajeze într-un război prelungit unii cu alții. Studiul cu mintea deschisă dezvăluie că știința și Biblia se completează și adesea se susțin una pe cealaltă, cum vor demonstra exemplele din această scriptură.

Omenirea are nevoie și de Biblie și de știință. Noi putem descoperi anumite principii de adevăr numai prin sursa revelației divine, Biblia. Noi de asemenea trebuie să studiem ca să ne lărgim cunoștințele științifice pentru a ne îmbunătăți viața și pentru a înțelege lumea noastră.

Unii oameni de știință și teologi au recunoscut că cele două discipline nu trebuie să fie antagoniste. Cu câteva secole în urmă, când știința modernă era încă în copilăria ei, și mai înainte ca unii preponenți prea zeloși să declare război Bibliei, mulți oameni rezonabili au văzut valoare în amândouă. În acel timp, preponenții cercetărilor științifice au susținut adesea că Dumnezeu S-a dezvăluit pe Sine în două cărți – cartea cuvintelor Lui (Biblia) și cartea lucrărilor Lui (natura). Cum unul avea obligația de a studia pe prima, tot așa avea obligația de a studia pe a doua” (John Hedley Brooke, *Știința și Religia: Unele perspective istorice* [Science and Religion: Some Historical Perspective], 1995, p.22).

Studiul uneia – Biblia – este esențial. Studiul celeilalte este de ajutor. Oamenii lui Dumnezeu au exaltat întotdeauna mai întâi Cuvântul lui Dumnezeu, dar lor nu le-a fost teamă de știință. Ei au știut că creația și existența legilor fizice erau dovada lucrului lui Dumnezeu.

Solomon, regele Israelului, a fost un om de o cultură remarcabilă. Biblia îl descrie ca având un mare interes și înțelegere pentru disciplinele științifice. Solomon a înțeles mișcarea vânturilor predominante pe pământ și ciclul hidrologic care aduce ploaia (Ecleziastul 1:6-7). El a fost horticultor creând o mulțime de vii, grădini și livezi (Ecleziastul 2:4-5). El a fost puțin botanist, zoolog, înțelegând plantele, animalele, păsările, insectele și peștii (1 Împărați 4:33). El a fost un student de psihologie, sociologie, și relații umane, după cum este demonstrat de materialul de subiect al cărții Proverbe.

Dar Solomon, în cele din urmă, și-a dat sama că toată cunoștința lui materială nu i-a adus satisfacție. Viața lui a crescut goală și nesatisfăcătoare. Concentrarea lui pe cunoștințele științifice, fără accentuarea corectă a cunoștinței și înțelegerii spirituale a lui Dumnezeu, a făcut viața să fie fără însemnătate (Ecleziastul 1:16-18). El a conchis, după multă retrospecție, că un om trebuie să pună cunoștința despre Dumnezeu mai întâi: „Să ascultăm dar încheierea tuturor învățăturilor: Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om” (Ecleziastul 12:13).

Moise și Daniel

Moise este un alt exemplu al unui om pregătit în științele fizice dar și cu înțelegere spirituală. Moise „a învățat toată înțelepciunea egiptenilor” (Faptele Apostolilor 7:22). Cu ghidarea dela Dumnezeu el a putut să separe bunul de rău, și fără-ndoială educația lui i-a fost de mare ajutor în viața lui de împlinire a chemării lui Dumnezeu -- să conducă pe Israeliti afară din sclavia egipteană și să guverneze o națiune.

Alți oameni ai lui Dumnezeu au fost educați în interesele intelectuale ale epocii. Profetul Daniel a fost un student strălucitor crescut în academia regală a Babilonului (Daniel 1:4).

Imperiul Babilonian în vremea lui Daniel domina lumea și era avansat științific, în special în astronomie.

Daniel în aparență nu a văzut nici un conflict între adevărurile științifice pe care le descoperiseră babilonienii și cunoștințele despre Dumnezeu pe care le primise din copilărie. Intr-adevăr, el a prosperat, servind pe conducătorii Imperiilor Babilon și Medo - Persan, ca un funcționar de vază al guvernului. Educația lui Daniel nu i-a subminat credința în Dumnezeu. El a știut că Cuvântul lui Dumnezeu este adevărat și inviolabil și a nu a văzut nici un conflict între cunoștințele științifice și Scripturi.

Noi trebuie să studiem Scripturile ca să obținem viața veșnică (Ioan 5:39). Dar, după cum ne permite timpul și înclinațiile, noi ar trebui să studiem și științele fizice. Făcând aceasta vom câștiga o înțelegere mai deplină a lumii pe care a făcut-o Creatorul nostru și ne crește credința noastră și înțelegerea Lui.

Apostolul Pavel a înțeles că omul poate să învețe o mulțime de lucruri despre Creatorul nostru observând creația Lui: „Încă dela creația lumii, natura Lui invizibilă – puterea lui veșnică și caracterul divin – au fost percepute prin ceea ce a făcut. Astfel ei nu au nici o scuză...” (Traducerea Americană a lui Goodspeed [Goodspeed's American Translation]). The Wall Street Journal o prezintă în felul acesta: „Dacă puțină știință îl poate îndepărta pe vre-unul dela Dumnezeu, multă știință îl va aduce înapoi” (October 10, 1994).

Biblia și Profetia

În ce altă carte bine cunoscută putem găsi nu numai viitorul prezis, dar de asemenea înregistrarea împlinirii acestor profeții când s-au realizat cu sute de ani mai târziu? Nu poate fi o dovadă mai dramatică a adevărului Bibliei decât profețiile împlinite.

Deși împlinirea multor profeții din Biblie zace încă în viitor, numeroase preziceri s-au împlinit, după cum poate fi demonstrat din însemnarea istorică. Dacă noi putem confirma profetia împlinită – în special în amănunte – această evidență va fi greu să fie ignorată.

Ca și cu evidența istorică înregistrată de mulți autori biblici, Dumnezeu prin profetie ne dă ocazie amplă să dezmințim Biblia dacă poate fi arătat că este imprecisă. Isaia, Daniel și alții au înregistrat multe afirmații, unele în mare detaliu, și Dumnezeu ne invită să verificăm recordul Lui prin ele.

Vorbind prin Isaia, Dumnezeu i-a provocat pe cei la îndoială ca să-L dovedească: „căci Eu sunt Dumnezeu, și nu este altul, Eu sunt Dumnezeu și nu este nici unul ca mine. Eu am vestit dela început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este împlinit. Eu zic: „Hotărârile Mele vor rămânea în picioare...” (Isaia 46:9-10).

Israelul antic a recurs adesea la profeți falși și oracole goale ca să obțină înțelegerea viitorului. Încrederea lor în aceste surse s-a soldat cu idolatrie deșartă.

Provocarea lui Dumnezeu pentru sceptici

Dumnezeu Însuși zice că profetia este dovada adevăratului Dumnezeu: „Să le arate, [idolii] și să ne spună ce are să se întâmple mai târziu care sunt proorociile pe cari le-ați făcut vre-odată? Spuneți, ca să luăm seama și la ele și să le vedem împlinirea; sau, vestiți-ne viitorul. Spuneți-ne ce se va întâmpla mai târziu, ca să știm că sunteți dumnezei, faceți măcar ceva bun sau rău, ca să vedem și să privim cu toții” (Isaia 41:22-23).

Cele mai bune și strălucitoare minți sunt uluite de ce se întâmplă în lume, inclusiv cum să rezolve probleme care au sfidat soluționarea pentru generații. Dumnezeu, însă, știe soluțiile, și a înregistrat pentru noi exact cum vor fi rezolvate problemele noastre irezolvabile. El știe cum se va sfârși experiența omenească.

Dumnezeu a înregistrat profețiile și împlinirea lor în Biblie ca dovadă a inspirației profetiei din Biblie. Dacă El poate prezice evenimente cu secole înainte, atunci să aibă grijă ca să se îplinească, avem dovadă irefutabilă a existenței Lui și că Biblia este într-adevăr Cuvântul Lui inspirat pentru noi. Dacă Dumnezeu poate să aducă la împlinire unele dintre profeții atunci devine evident că este în puterea Lui să vadă că toate profețiile înregistrate în Biblie sunt aduse la împlinire.

Să considerăm cât este de greu de prezis viitorul. A prezis vreun prezicător omenesc căderea rapidă a Uniunii Sovietice? A prezis vre-un vizionar că Zidul Berlinului avea să se sfârșe atât de brusc? Aceste evenimente au surprins lumea deodată.

Pe de altă parte, în timpul războiului Golfului Persic din 1991 unii profeți de sine-proclamați au prezis acesta ca fiind Armagedonul în formare. Proorocitul Armagedon va avea loc, dar acesta nu a fost acela. Aspecte specifice ale Armagedonului real, cum sunt ele dezvăluite în Biblie, au lipsit în Războiul Golfului Persic. Acei care au avut o înțelegere solidă a profeției biblice au înțeles că acea criză nu includea toți factorii ceruți de criza finală de al sfârșitul lumii.

O asemenea criză majoră va avea loc. Exact cum se va dezvolta nu poate fi prezis în amănunt de oameni. Istoria este plină de evenimente cutremurătoare care au prins pe cei mai capabili oameni de stat pe neașteptate. Cei mai strălucitori conducători ai lumii vor fi înmărmuriți când scena va fi în sfârșit aranjată pentru actualul Armagedon.

Potențialul pentru schimbări dramatice în evenimentele lumii crește pe măsură ce revoluția tehnologică a lumii continuă să înainteze. Evenimentele vor surprinde omenirea ca niciodată mai înainte. Mare parte din omenire privește viitorul cu frică și teamă – și pe bună dreptate, în special cum cresc războaiele, terorismul, nedreptatea și imoralitatea. Nimeni nu cunoaște toate cotiturile ce vor avea loc în anii care urmează.

Cât de mult putem noi să cunoaștem?

Cât de mult poate un Creștin să cunoască cu adevărat despre viitor?. În trecut, oamenii au făcut uneori preziceri nerușinate, în special în timpul crizelor și a timpurilor încordate. Cartea lui Daniel a profesat evenimente care s-au împlinit cu multe secole în urmă, la fel ca și întâmplări care încă urmează să se îplinească.

Dumnezeu l-a instruit pe Daniel „Tu, însă, Daniele, ține ascunse aceste cuvinte, și pecetluiește cartea, *până la vremea sfârșitului*. Atunci mulți o vor citi, și cunoștința va crește” (Daniel 12:4). Acest vers arată că anumite profeții majore vor putea fi înțelese pe măsură ce se apropie sfârșitul.

Cuvântul lui Dumnezeu ne spune că un vast număr de profeții își vor găsi împlinirea completă odată cu reîntoarcerea lui Isus Hristos pe pământ, învierea morților, și stabilirea unei domnii de pace pentru o mie de ani (vezi 1 Tesaloniceni 4:16-17; Apocalipsa 5:10). S-ar părea că unele dintre evenimentele majore conducând până la acea vreme vor fi înțelese de poporul lui Dumnezeu imediat înainte și în timpul împlinirii lor (Daniel 12:9-10; Amos 3:7).

Înțelegerea unora dintre evenimentele profetice majore este crucială ca ghid pentru înțelegerea unde ne aflăm cronologic în planul lui Dumnezeu. Biblia este singurul ghid de încredere în aceste probleme. A prezis mult din ceea ce noi știm ca istorie. Asemănător, ne poate ajuta să înțelegem ceea ce încă are să se întâmple (cere copia ta gratuită *Și tu poți înțelege profeția Bibliei* [You Can Understand Bible Prophecy]).

Scopul acestui capitol este să se adreseze unor profeții care au fost împlinite deja. Aceasta ne poate ajuta să vedem și mai clar că Biblia este într-adevăr Cuvântul lui Dumnezeu, o sursă de încredere care ne poate ajuta să înțelegem chestiuni critice pentru viitorul nostru. După cum vom vedea, profeția Biblică a fost numită pe bună dreptate „istorie scrisă dinainte.”

Profeții cheie

Profețiile lui Daniel oferă chei importante pentru stabilirea exactității profeției din Biblie. Multe din profețiile lui sunt atât de amănunțite și specifice încât, dacă ele sunt demonstrabil dovedite, chiar și cea mai părtinitoare minte nu ar putea să le respingă.

În fapt, unii sceptici nu au pus la îndoială exactitatea conținutului profeției lui Daniel. În loc să admită că cuvintele lui sunt într-adevăr inspirate, ei au etichetat cartea lui drept o înșelătorie. Ei susțin că nu a fost scrisă de Daniel în secolul al șaselea B.C., cum putem noi spune după evenimentele descrise în carte, dar a fost redactată de un autor necunoscut cândva după 200 B.C., cu mult după ce s-au petrecut multe din evenimentele proorocite în carte. Acesta, criticii pretind, este motivul pentru exactitatea profetică uluitoare a cărții.

Poate că cel mai bine cunoscut incident în cartea lui Daniel îl prezintă pe Daniel în bârlogul leilor (capitolul 6). Mărturia lui Daniel îi incită pe critici. Dar mai întâi să considerăm natura poziției criticilor. Ei nu sunt de acord că Daniel este autorul, din cauză că în primele capitole el se referă la el însuși la persoana treia, ca și cum ar fi scris despre alt cineva.

Totuși, cum *The Expositor's Bible Comentary* indică, „acesta a fost obiceiul între autorii antici ai memoriilor istorice...” (Gleason Archer Jr., 1985, vol. 7, p. 4). În descrierea unora din experiențele sale, Daniel a scris la persoana întâia (Daniel 7:15; 8:15; 9:2; 10:2).

Identitatea criticilor lui Daniel este de asemenea semnificativă. Prima persoană care a pus autenticitatea lui Daniel la îndoială a fost învățatul și istoricul grec Porfiriu, care a trăit în A.D. 233-304. El este considerat de istorici ca neoplatonist, ceea ce înseamnă că el a subscris la doctrinele filozofului grec Plato în loc de Biblie. „Porfiriu este bine cunoscut ca un oponent violent al Creștinismului și apărător al Păgânismului” (*Enciclopedia Britanică*, ediția 11, vol. 22, p. 104, „Porfiri”).

De cauză că Porfiriu a fost un dușman al Creștinismului, obiectivitatea lui este supusă îndoielii. El nu a avut nici o bază de fapt pentru opinia lui, și punctul lui de vedere a contrazis mărturia lui Isus Hristos, care s-a referit la Daniel ca autorul cărții (Matei 24:15).

Învățatul biblic Jerome (A.D. 340-420) a respins pretențiile lui Porfiriu. După aceea nimeni nu a mai luat din nou în serios comentariile lui Porfiriu până mai multe secole mai târziu. „...El a fost mai mult sau mai puțin eliminat de învățații creștini ca un simplu clevetitor păgân care a permis unei prejudecăți naturaliste să-i deformeze judecata. Dar în timpul Iluminismului din secolul al optsprezecelea, toate elementele supranaturale din Biblie au devenit suspecte...” (*Comentariul Biblic al Interpretului* [*Expositor's Bible Comentary*], p. 13).

Unii din învățații de astăzi cu înclinații liberale au refolosit aceste argumente vechi de secole. Istoricul Vechiului Testament, Eugene Merrill, spune că credința lor este clădită pe evidență neglijabilă. „retorica și limbajul [lui Daniel] sunt tipice pentru secolul al șaselea [B.C.]... Numai pentru liniile de evidență cele mai subiective și circulare omului și scrierilor sale le-a fost refuzată istoricitatea...” (*Împărăția Preoților* [*Kingdom of the Priests*], 1996, p. 484).

Prezicere și împlinire fenomenală

Exactitatea prezicerilor lui Daniel, dela distanță, a evenimentelor îndepărtate este spectaculară. Spre exemplu, în profeția celor „șaptezeci de săptămâni” înregistrată în Daniel 9:24-27, Daniel prezice cu precizie anul apariției lui Isus și începutul serviciului lui în 27 A.D. (*Expositor's*, p. 9).

O a doua profeție remarcabilă înregistrată de Daniel este interpretarea visului lui Nabucodonosor în capitolul 2. În al doilea an al domniei lui regele babilonian a avut un vis tulburător pe care nici unul dintre sfetnicii lui nu l-au putut interpreta. Cultura Babiloniană a pus considerabilă importanță pe vise, și Nabucodonosor a fost convins că acesta era de foarte mare importanță (Daniel 2:1-3).

Visul lui ne dă „o dezvăluire a planului lui Dumnezeu pentru veacuri până la triumful final al lui Hristos” și „prezintă o succesiune preordinată a puterilor lumii care aveau să domine Orientul Apropiat până la victoria finală a Mântuitorului în ultimele zile” (Expositor’s, pp. 39, 46).

Fără să aibă cunoștință anterioară a conținutului, Daniel a explicat amănunțele visului lui Nabucodonosor. „Tu, împărate, te uitai, și iată că ai văzut un chip mare. Chipul acesta era foarte mare, și de o strălucire ne mai pomenită. Stătea în picioare înaintea ta, și înfățișarea lui era înfricoșătoare. Capul chipului acestuia era de aur curat, pieptul și brațele îi erau de argint, pânțele și coapsele îi erau de aramă. Fluierul picioarelor, de fer, picioarele parte de fer și parte de lut” (Daniel 2:31-33).

Daniel i-a spus lui Nabucodonosor că imperiul lui Babilonian era reprezentat de capul de aur (versul 37-38). Componentele de argint, aramă și fer-și-lut ale imaginii, sau statuii, au reprezentat trei imperii puternice care urmau să urmeze puternicului Babilon (versurile 39-40).

Această interpretare a oferit o uimitoare prevedere a istoriei. Visul lui Nabucodonosor a avut loc și a fost interpretat de Daniel circa 600 B.C. Imaginea a reprezentat, în formă simbolică, secvența de imperii mari care aveau să domine pentru secole scena politică a lumii civilizate.

„Imperiul de argint urma să fie Medo-Persia, care a început cu Cyrus cel Mare, care a cucerit Babilonul în 539...Acest imperiu de argint a fost suprem în Orientul apropiat și Mijlociu pentru aproape două secole” (Expositor’s, p. 47).

„Imperiul de aramă a fost Imperiul Greco-Macedonian stabilit de Alexandru cel Mare...Imperiul de aramă a ținut pentru circa 260 sau 300 de ani înainte de a fi înlocuit de imperiul al patrulea” (ibid.).

„Ferul înseamnă duritate și cruzime și a descris Imperiul Roman care a atins extinderea sa cea mai mare sub domnia lui Traian” (ibid.). Traian a domnit între 98-117 A.D., și Imperiul Roman însuși a domnit pentru multe secole.

Al patrulea imperiu a fost descris ca având 10 degete la picioare. Picioarele și degetele erau compuse parte din fer parte din lut, cum explică versul 41. „Versul 41 are de a face cu o fază sau dezvoltare mai târzie a acestui al patrulea imperiu, simbolizat de picioare și de cele zece degete – făcute din fer și lut, o bază foarte fragilă pentru un asemenea monument. Textul implică clar că această fază finală va fi marcată de un fel de federație în loc de a fi un singur imperiu puternic” (ibid.).

Alt vis adaugă amănunte importante

Alte aspecte ale acestei succesiuni de imperii conducătoare ale lumii i-au fost dezvăluite lui Daniel într-un vis ulterior. De data aceasta cele patru imperii au fost reprezentate de patru fiare: un leu (Imperiul Babilonian), un urs (Imperiul Persan) și un leopard (Imperiul Greco-Macedonian), și o a patra fiară descrisă ca „teribilă” și deosebită de celelalte trei (Daniel 7:1-7).

Notează ce zice versul 7 despre aceasta a patra creatură: „După aceea m-am uitat în vedeniile mele de noapte, și iată că era o a patra fiară, nespus de grozav de înspăimântătoare și de puternică, avea niște dinți mari de fer, mânca, sfărâma și călca în picioare ce mai rămânea, era cu totul deosebită de toate fiarele de mai înainte și avea zece coarne.” Ce înseamnă această descriere? Este o referință la marea putere a Romei, care a sfărâmat tot ce i s-a opus. „Astfel puterea superioară a colosului din Roma...este accentuată în simbolismul acestei grozave fiare a patra” (Expositor’s, p. 87).

Care este semnificația celor zece coarne? Împlinirea finală a acestei părți din profeție este încă în viitor, „Cele zece coarne se pare că se referă la reînvierea de la sfârșitul vremii a Imperiului Roman...” (ibid., p.25).

Aceasta este de acord cu Daniel 2:44, care evident că indică cum venirea a doua a lui Hristos va avea loc într-un timp când vestigiile fiarei a patra, sau împărăție, încă vor exista: „Dar în vremea acestor împărați, Dumnezeu cerurilor va ridica o împărăție, care nu va fi nimicită niciodată, și care nu va trece sub stăpânirea unui alt popor. Ea va sfârâma și va nimici toate acele împărății, și ea însăși va dăinui vecinic.”

Cea mai mare parte a acestor evenimente profetice, cum a fost detaliată de cele două vise, s-a împlinit deja. Completarea lor amănunțită afirmă inspirația divină a Bibliei. Șansele ca o persoană să prezică aceasta pe cont propriu sfidează credibilitatea...”...Dar este în ceruri un Dumnezeu care descopere tainele și care face cunoscut împăratului Nabucodonosor ce se va întâmpla în vremurile de pe urmă” (Daniel 2:28).

Cea mai amănunțită profeție a Bibliei

Daniel 11 înregistrează altă profeție fenomenală. Situația cronologică este dată în Daniel 10:1 ca „al treilea an al împăratului Cyrus al Persiei.” Un „om,” fără îndoială un înger (Daniel 9:21), a venit să-i spună lui Daniel ce avea să se întâmple în „ultimele zile” (Daniel 10:14).

Profeția care urmează este cea mai detaliată din întreaga Biblie. Al treilea an al lui Cyrus a fost mai mult de 500 de ani înainte de nașterea lui Hristos. Totuși această profeție prezice evenimente care încep să se întâmple aproape imediat și vor continua până la reîntoarcerea lui Hristos. Etapele inițiale ale profeției confirmă Biblia pentru că s-au împlinit deja, cum poate fi verificat printr-un studiu al imperiilor Grec și Persan. Nici un om nu putea prezice amănunte istorice atât de mărunte.

Unele elemente din ce urmează sunt încâlcite, necesitând atenție mărită. Dar o comparație a cuvintelor profetice și recordul istoric le clarifică.

Primele 35 de versuri ale lui Daniel 11 ne dau o relatare scrisă cu ani înainte, de intriga dintre două entități politice – „regele din Sud” și „regele din Nord.” În istoria seculară, regele din Sud este adesea referit la Ptolemeu. Dinastia Ptolemaică a domnit în Alexandria în Egipt. Împăratul din Nord a domnit în Antioh în Siria sub numele de Seleuc, sau Antioh.

Cu aceasta în minte, să examinăm acum unele din amănuntele profeției. Poți găsi mai multă informație despre împlinirea istorică a celei mai multe părți din această profeție în surse ca: *Comentariul Biblic al Interpretului* [The Expositor's Bible Commentary], pe care noi îl cităm mai jos, sau orice alte lucrări de referință de încredere. În loc ca noi să cităm întregul pasaj biblic, noi recomandăm ca tu să citești în Biblia ta proprie versurile pe care le cităm, și amintește-ți că aceste amănunte au fost prezise cu mult înainte ca ele să aibă loc.

Daniel 11:2: Cei „trei împărați” sunt *Cambyses*, fiul mai mare al lui Cyrus; *pseudo-Smendis*, un impostor care s-a dat drept fiul mai mic al lui Cyrus, care fusese omorât în ascuns; și Darius Persanul. „Împăratul Persan care a invadat Grecia a fost ...Xerses, care a domnit între 485-464 B.C.” (Expositor's, p. 128).

Versurile 3-4: „Versul 3 ne introduce la... ridicarea lui Alexandru cel Mare” (ibid.). Limbajul din versul 4 „sugerează clar că acest cuceritor puternic avea să aibă o domnie comparativ scurtă...În șapte sau opt ani de zile el a realizat cea mai uimitoare cucerire din istoria omenească. Dar el a mai trăit numai patru ani ...și a murit de febră în 323...” (ibid.).

Împărăția lui Alexandru a fost împărțită „în patru împărății mai mici și mai slabe” (ibid., p. 129). Fiul mic al lui Alexandru fusese asasinat în 310 și un frate nelegitim a fost asasinat în 317. „Astfel nu au fost descendenți sau rude de sânge care să-i urmeze lui Alexandru însuși.” (ibid.). Deci imperiul lui nu a fost împărțit între urmașii săi (versul 4).

Generalii lui Alexandru s-au războit pentru controlul imperiului lui. Lupta care a urmat pentru dominație a eliminat pe toți cu excepția a patru, care au devenit conducătorii celor patru diviziuni ale împărăției sale. Cei patru au fost *Casandru*, domnind în Grecia și în partea de vest, *Lisimach* în Tracia și Asia Mică, *Ptolemeu* în Egipt și *Seleuc* în Siria. Dintre aceștia patru, doi – Ptolemeu și Seleuc – și-au extins controlul și teritoriul. Aceștia au fost respectiv împărății Egiptului și ai Siriei.

Mașinațiunile care au urmat sunt legate de aceștia doi. Ei sunt amintiți ca împăratul din sud (Ptolemeu) și împăratul din nord (Seleuc) din cauza locației lor în raport cu Ierusalémul.

Versul 5: „Împăratul din sud a urmat să fie Ptolemeu I” (Expositor’s, p. 130). Expresia biblică „unul dintre mai marii lui” se referă la Seleuc. El servise la început sub Ptolemeu. În intrigile după moartea lui Alexandru, Seleuc până la urmă a obținut controlul peste Siria și a devenit împăratul din nord. Dinastia din linia Seleucidă va continua până în 64 B.C.

Războiul Laodicean

Versul 6: O stare de tensiune și ostilitate a existat între împăratul din sud și cel din nord. Ptolemeu I a murit în 285 B.C. În 252 cele două puteri au încercat un tratat prin care *Berenice*, fiica lui Ptolemeu II, urma să se căsătorească cu *Antioch II*, împăratul din nord. Laodice, prima soție a lui Antioch II, a fost mâniaoasă pentru că el divorțase de ea. Ca represalii, ea a organizat o conspirație din locul ei de exil. Ea a aranjat ca Berenice și fiul ei mic să fie amândoi omorâți. „Nu mult după aceea, însuși împăratul [Antioch II] a fost otrăvit...” (ibid.).

Laodice s-a stabilit ea însăși ca regină, pentru că fiul ei Seleuc II era prea mic pentru ca să conducă. Profeția „ea [Berenice] va fi dată la moarte” se referă la atentatul organizat de Laodice ca să efectueze execuția lui Berenice. Unii nobili care o sprijiniseră pe regină au fost de asemenea dați jos.

Versul 7-9: Au urmat represaliile. A rezultat o serie de acțiuni militare, care aveau să fie cunoscute ca Războiul Laodicean. Ptolemeu II a murit curând după ce Laodice i-a ucis pe fiica lui, Berenice. Ptolemeu III a căutat să răzbune moartea surorii lui. El l-a atacat pe împăratul din nord și a cucerit capitala Siriană la Antioch. Versul 8 descrie recapturarea de către Ptolemeu a „comori sfinte și idoli pierduți de mult” (Expositor’s, p. 131) care fuseseră furați din Egipt de Cambise în 524 B.C.

Pacea a fost încheiată între Ptolemeu III și Seleucus II în 240, și ostilitățile au încetat în 221, când Ptolemeu III a murit.

Versurile 10-12: Fiii lui Seleucus II au atacat pe împăratul din sud după ce tatăl lor a murit. Unul dintre acești fii, Seleucus III, a domnit numai pentru trei ani. Activitatea lui militară a fost relativ minoră. El a murit otrăvit. Alt fiu, Antiochus III (cel Mare), „a copleșit și a pătruns.” El a cucerit Palestina.

Ptolemeu IV, împăratul din sud, a făcut represalii (versul 11) și a înfrânt armata mai mare a lui Seleucus III în bătălia de la Rafia. După victorie Ptolemeu s-a dedat la o viață de desfrâu în timpul căreia a măcelărit zeci de mii de evrei în Egipt (versul 12). Prin toate acestea el a slăbit împărăția.

Versul 13-16: Fraza „după câțva vreme” se referă la un incident când, 14 ani după înfrângere sa, Antiochus III a venit împotriva lui Ptolemeu V, încă un băiat tânăr. (Ptolemeu IV murise în 203.) Provinciile egiptene erau în fierbere din cauza vieții desfrânată a lui Ptolemeu IV. Multe dintre popoare – inclusiv evreii simpatetici împăratului din nord – s-au alăturat lui Antiochus împotriva împăratului din sud. Până la urmă rebeliunea a fost zdrobită de generalul egiptean Scopus (versul 14).

Scopus de asemenea a respins forțele lui Antiochus în timpul iernii din 201-200. Împăratul din nord a răspuns cu o altă invazie. El a capturat orașul Sidon („un oraș fortificat”), unde Scopus s-a predat. Antiochus a obținut controlul complet peste Tara Sfântă, „Țara Glorioasă” (versul 16).

Versul 17: Biblia spune: „Își [împăratul din Nord] va pune în gând să ia în stăpânire toată împărăția lui, și, făcându-se că are gânduri curate cu el, îi va da pe fiică-sa de nevastă, cu gând să-l piardă; dar lucrul acesta nu se va întâmpla și nu-i va izbândi.”

După ce l-a înfrânt pe Scopus, Antiochus a dorit să obțină controlul peste Egiptul însăși. El a dat de nevastă pe fiica sa, Cleopatra, lui Ptolemeu V. El a crezut că ea avea să trădeze interesele soțului ei în favoarea tatălui. Cleopatra a zădărnicit planurile lui Antiochus prin a lua partea soțului ei.

Versurile 18-19: În frustrarea sa, Antiochus a atacat insulele și orașele de pe marea Egee. De asemenea el a dat azil dușmanului Romei, Hanibal din Cartagena, care l-a ajutat să debarce în Grecia. Roma a răspuns prin atacarea lui Antiochus și a cauzat înfrângerea forțelor lui. Roma i-a luat cea mai mare parte din teritoriu și a luat numeroși ostateci la Roma, inclusiv fiul lui Antiochus. Roma i-a impus un tribut foarte mare (versul 18).

Antiochus s-a întors în dizgrație la fortăreața lui, Antiochia. Neputând să plătească taxele grele impuse de Romani, el a încercat să jefuiască un templu păgân. Acțiunea lui i-a mâniat atât de rău pe locuitorii locali încât ei l-au omorât, aducându-l la un sfârșit fără glorie (versul 19).

Versul 20: Potrivit cu 2 Maccabei 3:3-40, fiul celălalt al lui Antiochus, Seleucus IV, nu a putut nici el să plătească taxele (2 Maccabei este o carte apocrifă care raportează aceste evenimente). Seleucus a trimis un evreu, Heliodorus, să prade templul la Ierusalem. Heliodorus s-a dus în orașul sfânt dar nu a obținut nimic. Seleucus a fost otrăvit mai târziu de Heliodorus, și astfel a fost omorât, „nu prin mânie, nici prin război.”

Antiochus Epifanes

Daniel 11:21-38: Aceste versuri vorbesc despre infamul *Antiochus Epifanes*, fratele lui Seleucus IV, care mai devreme fusese luat ostatic la Roma. El a fost „un tiran opresor care și-a dat toată osteneala să distrugă religia evreiască cu totul” (Expositor’s, p. 136).

Antiochus a promulgat legi care interziceau practicarea religiei evreiești, cu pedeapsa cu moartea. El a fost un om de o cruzime de necrezut. Din ordinele lui „un scrib bătrân, Eleazar, a fost biciuit până a murit pentru că a refuzat să mănânce carne de porc. O mamă cu cei șapte copii ai ei au fost măcelăriți unii după alții pentru că au refuzat să dea omagiu unei imagini. Două mame care tăiaseră împrejur pe noii lor născuți au fost trecute prin oraș și aruncate depe ziduri” (Charles Pfeiffer, *Între Testamente* [Between Testaments], 1974, pp. 81-82).

Versul 31: Aceasta se referă la evenimentele memorabile din 16 decembrie, 168 B.C., când nebunul Antiochus a intrat în Ierusalem și a omorât 80.000 de bărbați, femei și copii (2 Maccabei 5:11-14). Atunci el a profanat templul oferind sacrificiu principalului zeu grec, Zeus.

Această ofensă a fost premergătoare unui eveniment comparabil pe care Isus Hristos a zis se va întâmpla în ultimele zile (Matei 24:15).

Versurile 32:35: Aceste versuri apar că descriu voința și curajul îndărătnic al Maccabeilor, o familie de preoți care au rezistat lui Antiochus și urmașilor lui. Revolta Maccabeilor împotriva regelui Sirian a fost declanșată când „Matthathias, preotul conducător din orașul Modein...după ce a omorât pe un ofițer al lui Antiochus care venise să impună un nou decret privitor la închinăciune idolatră...a condus o bandă de luptători care au fugit în dealuri” (Expositor’s, p. 114).

Matthathias a fost ajutat în lupta sa de cinci fii ai lui, cel mai cunoscut fiind Judah sau Iuda, poreclit Maqqaba (Aramaicul pentru Ciocan, de unde numele de Maccabei). Mulți dintre acești patrioți au murit pentru cauza lor, dar eroismul lor a determinat în cele din urmă forțele siriene să părăsească țara.

La un alt nivel, aceste versuri s-ar putea referi la Biserica Noului Testament, cu referințele lor la lucrări extraordinare, persecuție și apostazie.

Într-adevăr, în acest punct profeția lui Daniel hotărât ia un ton diferit, referindu-se explicit la „vremea sfârșitului” spre sfârșitul versului 35. Ca să-l cităm pe Expositor’s: „Cu concluzia pasajului precedent la v. 35, materialul profetic, care este aplicabil incontestabil la imperiile elenistice și lupta dintre Seleucizi și patrioții evrei, se sfârșește. Secția aceasta curentă (vv.36-39) conține unele aspecte care numai cu multă greutate se pot aplica lui Antiochus IV, deși multe dintre amănunte s-ar putea aplica și lui la fel ca antitipului vremii de sfârșit, „fiara.”

Cărturarii liberali și conservatori „sunt de acord că tot capitolul 11 până la acest punct conține preziceri remarcabil de exacte pe întreaga întindere de evenimente dela domnia lui Cyrus... până la efortul fără succes al lui Antiochus Epifanes de a elimina credința evreiască” (ibid.).

Interpretând evidența profetică

Acești învățați diferă, totuși, asupra semnificației acestei interpretări. Vorbind despre cele două puncte de vedere, Archer a zis că învățaților conservatori „acest model de prezicere și împlinire [servește ca] evidență convingătoare a inspirației și autorității divine a Scripturilor Evreiești, pentru că numai Dumnezeu ar putea să cunoască dinainte viitorul și să aibă grijă ca planul Său anunțat avea să se împlinească întocmai. Pentru raționaliști, totuși, care pornesc dela premisa că nu există un Dumnezeu personal... nu există o posibilitate de împlinire autentică a profeției... Toate situațiile biblice de profeții împlinite trebuie considerate ca înșelătorii pioase în care numai după ce are loc evenimentul se creează înregistrarea predicției fictive...Aceasta este ce spun raționaliștii despre toate părțile profetice din Biblie. Pentru ei nu poate exista așa ceva ca o revelație divină a evenimentelor ce urmează să vină. Altfel ei trebuie să renunțe la poziția lor de bază și să recunoască posibilitatea supranaturalului, cum este demonstrat de împlinirea în amănunt a evenimentelor prezise, ca aici în Daniel, de un profet al lui Dumnezeu cu mai mult de 360 de ani mai înainte” (ibid., pp. 143-144).

Este clar înțelesul complet al ultimei fraze? Cei care dispută chiar și posibilitatea existenței profeției în Biblie o fac pentru că ei vor să nege supranaturalul; ei vor să nege chiar și existența unui Dumnezeu care poate să prezică evenimente până la cel mai mic amănunt.

Spre exemplu, Aldous Huxley a scris în *Scopuri și Mijloace* [Ends and Means] despre prejudecata sa: „Am avut motive pentru a nu voi ca lumea să aibă o semnificație: în consecință am presupus că nu are nici una, și am fost capabil ca, fără greutate, să găsesc motive

satisfăcătoare pentru această presupunere...Filozoful care nu găsește nici o semnificație în lume nu este preocupat numai de o problemă de metafizică pură; el este preocupat de asemenea să dovedească că nu există un motiv pentru ce el personal nu ar trebui să facă cum vrea el, sau pentru care motiv prietenii lui nu ar lua puterea politică și să guverneze în modul cel mai avantajos pentru ei.”

El a continuat, „Pentru mine...filozofia lipsei de însemnătate a fost esențial un instrument de eliberare...Noi obiectăm moralității pentru că se interferează cu libertatea noastră sexuală...” (1938, pp.270, 272-273).

Cum poate fi spus mai direct? Omenirea respinge autoritatea Bibliei pentru că ea nu vrea ca Dumnezeu să-i spună ce să facă. O asemenea atitudine nu le va fi de nici un ajutor când oamenii vor da față cu Isus Hristos la judecată, pentru că „în ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit” (Matei 12:36).

Cum le-a spus Apostolul Pavel unor oameni asemănători în Atena mai mult de 1900 ani în urmă, Dumnezeu „a rânduit o zi, în care va judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rânduit pentru aceasta” (Faptele Apostolilor 17:31). Momentul judecării acestor oameni este încă în viitor, și Dumnezeu va fi cu milă când El le va deschide ochii.

Biblia și Tu...

Un sondaj condus de *U.S. News & World Report* [Noutățile US și Raportul Lumii] în 1994 a raportat că aproape șase din 10 americani cred că lumea va ajunge la un sfârșit sau va fi distrusă, și o treime din ei cred că se va întâmpla în cadrul a câtorva decenii. Același studiu a arătat de asemenea că 44% cred în bătălia finală dela Armagedon. Un sondaj asemănător în 1997 a arătat că 66% dintre americani cred că Isus Hristos se va reîntoarce (în multe alte țări aceste numere sunt cu mult mai mici).

Dacă Hristos ar fi să se întoarcă astăzi, ce ar însemna pentru cetățeanul mediu al lumii? Dacă Judecătorul întregii omeniri te-ar chema să dai socoteală (2 Corinteni 5:10), unde ai sta tu? În toată istoria înregistrată numai o singură societate s-a pocăit ca grup când Dumnezeu i-a avertizat despre problemele ce îi amenința. Acela a fost orașul din antichitate Nineve, capitala imperiului Asirian, care s-a pocăit la avertismentul lui Iona (Matei 12:41).

Dacă națiunile nu-și schimbă obiceiurile lor, ce pot face indivizii? În alte cuvinte, ce ar trebui să facă un individ cu ce a aflat din această broșură? Dacă Biblia este într-adevăr instrucțiunea inspirată a Creatorului Universului pentru creaturile Sale, ce ai face tu?

Mesagiul este clar: Indiferent de ce ar mai face alții, tu ai puterea și răspunderea să iei o acțiune personală și să-L cauți pe Dumnezeu. Biblia este un ghid de încredere pentru comportarea omului. Este cartea de instrucție a Creatorului nostru, spunându-ne cum ar trebui să trăim.

Scripturile ne-au fost puse la dispoziție de mii de ani. Lumea a auzit Cuvântul lui Dumnezeu din paginile ei și dela prooroci. Ei au auzit exortarea lui Dumnezeu ca să se pocăiască și să se supună. Dar, indiferent cine a adus mesagiul, indiferent de mediu, rezultatul a fost același – numai o mică minoritate a răspuns.

Când Hristos a predicat Evanghelia cu autoritate propriului Său popor, ei L-au refuzat. El le-a arătat un fapt rușinos: Deși ei au avut Cuvântul lui Dumnezeu, ei au refuzat să creadă și să acționeze, așa că Dumnezeu s-a întors spre alții. „Ba încă, adevărat vă spun că, pe vremea lui Ilie, când a fost încuiat cerul să nu dea ploaie trei ani și șase luni, și când a venit o foamete mare peste toată țara, erau multe văduve în Israel și totuși, Ilie n-a fost trimes la nici una din ele, afară de o văduvă din Sarepta Sidonului. Și mulți leproși erau în Israel, pe vremea proorocului Elisei; și totuși nici unul dintre ei n-a fost curățit, afară de Naaman, Sirianul” (Luca 4:25-27).

Isus a observat un fapt trist vizibil prin toată istoria: Deși mulți au avut ocazia să învețe despre adevărul lui Dumnezeu, numai o mână de oameni au răspuns și permis ca acea înțelegere să le schimbe viața (Matei 22:14).

Credința și alegerea

Care este deosebirea între cei ce răspund față de cei ce nu răspund? De obicei sunt câteva lucruri. Unul este convingerea că Biblia este într-adevăr Cuvântul lui Dumnezeu. Altul este

exersarea voinței libere. Dumnezeu ne-a permis dreptul de avea alegerea liberă și nu ne forțează să facem lucrurile în felul Lui. Unii oameni folosesc voința lor liberă să răspundă pozitiv când sunt chemați de Dumnezeu; alții resping această chemare. Alegerea este întotdeauna a noastră.

Dar este un alt factor care figurează cu importanță cum reacționăm la Cuvântul lui Dumnezeu. În această broșură am confruntat chestiunea dacă Biblia este adevărată și deci un ghid de nădejde pentru comportarea oamenilor. Noi am prezentat evidență solidă confirmând că așa este. Deși substanțială, evidența că Biblia este adevărată nu este destul ca să satisfacă fiecare agnostic și ateu. Dacă era, nimeni pe pământ nu ar fi ateu sau agnostic. Fiecare persoană cu rațiune ar exersa libertatea de voință cel puțin să creadă, dacă nu să se supună. Totuși, Scripturile ne amintesc că și diavolii cunosc că Dumnezeu există, dar aleg să nu I se supună (Iacov 2:19).

Scopul lui Dumnezeu este să ne dea o alegere dacă noi vrem să exersăm o măsură de credință. După cum oratorul și omul de stat american Daniel Webster a observat, Biblia este o carte de credință. Dacă noi am avea dovezi suficiente ca să dezmintă îndoiala fiecărui sceptic, atunci nu am avea nevoie de credință. Acesta nu este felul în care a ales Dumnezeu să lucreze. Fiecare om de la Adam până acum a fost chemat prin credință.

Și ce este credința? „Credința este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile care nu se văd” (Evreii 14:1). Privitor la credință, Apostolul Pavel ne spune că Avraam a fost „deplin încredințat că El ce făgăduiește poate să și împlinească” (Romani 4:21, Goodspeed). Dumnezeu vrea ca și noi să avem același fel de încredere în El.

Biblia și generația prezentă

În timp ce unii insistă pentru dovezi științifice riguroase înainte ca ei să creadă, alții cad în celălalt șanț filozofic. Ei nu sunt interesați de un Dumnezeu cu care să se întâlnească prin revelații scripturale; dar mai degrabă, ei doresc un dumnezeu care îi întâlnește unde se află ei, cu vederea lor personală proprie asupra lumii. Unii au numit aceasta „dumnezeu de comandă specială” sau „religie de dugheană.”

Autorul Wade Clark Roof notează că „baby-boomers,” cei născuți între sfârșitul celui de al doilea război mondial și aproape de 1964, „au crescut în cultura de după 60 care accentuează alegerea, cunoașterea și înțelegerea pe sine însuși, importanța autonomiei personale, și împlinirea potențialului fiecăruia – toate contribuind la o abordare foarte subiectivă a religiei” (*O generație de căutători* [A Generation of Seekers], 1993, p. 30). Ei au tendința să vireze departe de religia structurată. Ei sunt mai puțin probabili să aparțină unei biserici organizate, și sunt mai puțin probabili să considere Biblia ca un adevăr obiectiv. Ei nu sunt siguri unde să caute răspunsurile la întrebările religioase.

Nesiguri ce este adevărul și chiar dacă există, asemenea oameni au tendința să caute o biserică unde *le sunt satisfăcute preferințele personale* în loc de un loc unde pot găsi adevărul biblic obiectiv. Este mai important pentru ei să se simtă confortabili cu biserica și congregația lor decât să participe la o biserică ale cărei practici și învățături sunt ancorate ferm în învățăturile Bibliei. Experiența în anii lor formativi și de tineri adulți a contribuit la un sentiment de înstrăinare de instituțiile sociale, inclusiv instituțiile religioase.

Ca membri ai primei generații de televiziune, „baby-boomerii” sunt condiționați pentru ceea ce Roof cheamă „intelectualizarea” salvării. Părinții lor și-au format cea mai mare parte a opiniei lor despre lume prin citit. Boomerii sunt educați în mare parte prin folosirea imaginilor

depe ecranul de televiziune. „Într-o cultură a tiparului, prioritatea a fost acordată obiectivului, folosirii raționale a minții, ceea ce a încurajat discursurile religioase cu un conținut organizat logic. Discuțiile dogmatice și reflecțiile teologice au înflorit în aceste condiții...Dar într-o cultură a imaginii, *subiectivul* ia precedență asupra *obiectivului*...” (ibid., p. 135, emfaza adăugată).

Rezultatul? Generațiile recente au adoptat atitudini filozofice diferite față de Dumnezeu, biserică, experiența religioasă și Biblie. Dacă Biblia este adevărată sau nu, se pare că nu este important pentru ele.

Această părere este susținută și de unii profesioniști. „Nu sunt puțini învățați – între ei istorici, teologi, filologi și arheologi – care...au ajuns la concluzia că fundamental este de importanță secundară dacă faptele raportate în Biblie sunt corecte sau nu” (Werner Keller, *Biblia ca istorie* [The Bible as History], 1982, p. 433).

Dar nu contează. Arheologul biblic George Ernest Wright a exprimat părerea că „în credința Biblică totul depinde dacă evenimentele principale au avut loc în realitate” (Keller, p. 434). Dacă evenimentele principale din Biblie nu au avut loc, atunci cum putem noi să credem orice din ce se spune?

Istorisirile vieților patriarhilor Vechiului Testament sunt fundația pe care se bazează recordul istoric al Bibliei. Dacă Dumnezeu, care pretinde că a inspirat Biblia, ne-a dat o colecție de mituri și legende, atunci cum putem noi să avem încredere în ceea ce spune El?

Avraam și Alexandru cel Mare

Conform Noului Testament, patriarhii și profeții Scripturilor Ebraice au fost oameni reali. Să-l luăm pe Avraam ca exemplu. El este pe lista genealogică a lui Isus Hristos (Matei 1:1). Într-o discuție cu Fariseii, Isus a făcut aluzie la Avraam ca la o figură istorică reală (Ioan 8:56-58). Dacă Hristos a fost eronat, atunci El nu a fost nimic mai mult decât un om, și încă unul neinformați. În acest caz El nu ar putea să fie Mântuitorul nostru, și credința noastră ar fi inutilă. Așa că exactitatea Bibliei contează!

Credința în istoricitatea lui Avraam cere o măsură de credință, pentru că nimeni nu a văzut o semnătură dată de propria mână a lui Avraam. Totuși evidența existenței lui există.

Prin comparație consideră exemplul unei figuri majore seculare. Nimeni nu a produs vreun document purtând semnătura lui Alexandru cel Mare. Influența lui Alexandru la timpul lui este larg recunoscută. El „a schimbat întreaga hartă, cultură și limbaj al lumii – chiar și obiceiurile și vestmintele popoarelor ei” (*Dicționarul Bibliei Interpretului* [Interpreter's Dictionary of the Bible], vol. 1, p. 77).

Totuși cel mai timpuriu volum scris despre viața lui Alexandru, care a supraviețuit, a fost scris la circa 400 de ani după moartea lui. Cel mai timpuriu biograf al lui Alexandru a fost istoricul grec Arrian, născut aproximativ la 96 A.D.. Noi nu avem nici un contemporan al lui Alexandru care să poată confirma faptele lui. Totuși cei mai mulți nu pun la îndoială cuvântul unui om care a trăit patru secole mai târziu și care a descris influența lui Alexandru asupra lumii.

Documente biblice antice care au fost compuse patru secole după existența lui îl descriu pe Avraam și lumea lui. Chiar obiceiurile lumii lui Avraam și a Sarei, cum sunt descrise în Genesa 15-16, sunt atestate în tablete găsite la Nuzi, lângă orașul Asur în Siria. Documentele „se referă la chestiuni de drepturi de moștenire și proprietate, sclavie, adoptare, și altele asemănătoare” (Merrill, pp. 38-39).

Unii învățați au pretins odată că evenimentele neobișnuite descrise în aceste două capitole ale Genezei, cum este episodul lui Avraam că ar fi avut un copil cu servitoarea nevastei lui, Hagar, ar fi fost fabricate. Aceiași învățați au trebuit să-și retragă obiecțiile când tabletele din Nuzi au demonstrat că asemenea obiceiuri erau obișnuite în cultura acelei vremi când femeia era stearpă.

Dacă Avraam nu a fost o figură istorică reală, milioane de evrei și arabi care pretind să fie din spița lui se agață de tradiții mitice și relatări false de mii de ani. Hristos a zis că Avraam se va înălța în înviere (Matei 8:11). Să refuzi realitatea istorică a lui Avraam este să tăgăduiești cuvintele lui Hristos la fel cu relatări și tradiții care merg înapoi mii de ani.

În final, situația devine o chestiune de credință. Credem noi că Biblia este cu adevărat Cuvântul lui Dumnezeu? Îl credem noi pe Dumnezeu?

Dumnezeu încurajează credința

În ciuda munților de dovezi care pot fi acumulați în favoarea veridicității Bibliei, având o credință fermă vine numai prin dezvoltarea unei relații personale cu Dumnezeu. Îndoiala și necredința nu sunt obstacole de netrecut. Chiar unii oameni care L-au întâlnit pe Domnul Isus Hristos în carne-oase s-au poticnit uneori. „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!” s-a rugat un om care se lupta cu credința lui (Marcu 9:24). Isus fost foarte înțelegător și l-a ajutat pe omul cu problema și i-a vindecat fiul (versurile 23-27).

Dumnezeu este înțelegător în abordarea Lui a umanității care se luptă: „Căci El știe din ce suntem făcuți; Își aduce aminte că suntem țărână” (Psalmul 103:14). Dumnezeu îi ajută pe cei care îl caută cu sârguință.

Un fel de a-L căuta pe Dumnezeu este prin studiul atent al Bibliei. O cercetare atentă, continuă a Scripturilor îți va dobândi credința de care ai nevoie (Romani 10:17). Vei vedea că credința ta va crește. Vei fi uimit de ceea ce proclamă Scripturile. Pe măsură ce afli adevărurile de bază, vei voi să studiezi mai mult și mai mult.

Vei găsi că Scripturile conțin răspunsuri la problemele colosale care confruntă omenirea. Aceasta în sine va clădi credința ta în Dumnezeu. Vei avea încredere că El își împlinește planul nu numai în lume, dar și în viața ta personală.

ADRESELE POȘTALE DIN ÎNTREAGA LUME

AMERICA DE NORD, DE SUD ȘI CENTRALĂ

Statele Unite: United Church of God
P.O. Box 541027
Cincinnati, Ohio 45254-1027
Telefon: (513) 576-9796 Fax (513) 576-9795
Web site: www.gnmagazine.org
E-mail: info@ucg.org

Canada: United Church of God-Canada
Box 144, Station D
Etobicoke, ON M9A 4X1 Canada
Telefon: (905) 876-9966, (800) 338-7779
Fax: (905) 876-0569
Web site address: www.ucg.ca ,
E-mail: info@ucg.org

Caraibe: Bahamas: United Church of God
P.O. Box N8873, Nassau, Bahamas
Telefon: (242) 324-3169 Fax: (242) 364-5566

Martinique: Eglise de Dieu Unie-France
127 rue Amelot, 75011 Paris, France

Zonele vorbind spaniola:
Iglesia de Dios Unida, P.O. Box 541027
Cincinnati, OH 45254-1027, U.S.A.
Telefon: (513) 576-9796 Fax (513) 576-9795
E-mail: info@ucg.org

EUROPA

Insulele Britanice: United Church of God
P.O. Box 705
Watford, Herts, WD 19 6FZ, England
Telefon: 020-8386-8467 Fax: 020-8386-1999
Web site: www.goodnews.org.uk

Franța: Eglise de Dieu Unie-France
127 rue Amelot, 75011 Paris, France

Germania:
Vereinte Kirche Gottes/Gute Nachrichten
Postfach 30 15 09, D-53195 Bonn, Germany
Telefon: 0228-9454636 Fax: 0228-9454637
E-mail: info@gutenachrichten.org

Italia: La buona notizia, Chiesa de Dio Unita
Casella Postale 187, 24121 Bergamo, Italy
Telefon/Fax: (+39) 035-452353
E-mail: info@labuonanotizia.org

Olanda: United Church of God Holland
P.O. Box 93, 2800 AB Gouda, The Netherlands

Scandinavia: Guds Enade Kyrka
P.O. Box 3535, 111 74, Stockholm, Suedia
E-mail: svrige@ucg.org

AFRICA

Africa de Est (Kenya, Tanzania, Uganda):
United Church of God, Kenya, P.O. Box 75261, Nairobi
00200 Kenya. Email: kenya@ucg.org

Ghana: P.O. Box 3805 Kumasi, Ghana

Mauritius: P.O. Box 53, Quatre Bornes, Mauritius
E-mail: mauritiuss@ucg.org

Africa de Sud (și Namibia, Botswana, Lesotho, numai Swaziland): United Church of God, Southern Africa, P.O. Box 2209, Beacon Bay, East London 5205, South Africa,
Telefon/Fax: 043-748-1694

Malawi: United Church of God. P.O. Box 32257,
Chichiri, Blantyre 3, Malawi.
E-mail: malawi@ucg.org

Nigeria: United Church of God, P.O. Box 2265,
Shomolu, Lagos, Nigeria.
Telefon: 01-8113644 E-mail: nigeria@ucg.org

Zambia: United Church of God
P.O. Box 23076, Kitwe, Zambia
Telefon: (02) 226076, E-mail: zambia@ucg.org

Zimbabwe: United Church of God, Zimbabwe
P.O. Box 928, Causeway, Harare.
Telefon Celular: 011716273
E-mail: zimbabwe@ucg.org

REGIUNEA PACIFICULUI

Australia: United Church of God-Australia
GPO Box 535, Brisbane, Qld. 4001, Australia
Telefon: 0755-202-111 Free call: 1-800-356-202
Fax: 0755-202-122

Web site: www.ucg.org.au E-mail: info@ucg.org.au

Fiji: United Church of God, P.O. Box 11081,
Laulala Beach Estate, Suva, Fiji

Noua Zeelandă: United Church of God
P.O. Box 22, Auckland, 1015, New Zealand
Telefon: Toll Free 0508-463-763

Filipinele: United Church of God
P.O. Box 81840
DCCPO, 8000 Davao City, Philippines
Telefon/Fax: (+63) 82 241 4444
Cell/text: (+63)-918-904 4444

Web site address: www.ucg.org.ph

Tonga: United Church of God - Tonga
P.O. Box 2617, Nuku'Alofa, Tonga

TOATE ZONELE ȘI NAȚIUNILE NEMENTIONATE

United Church of God
P.O. Box 541027, Cincinnati, OH 45254 - 1027
Telefon: (513) 576-9796 Fax: (513) 576-9795
Web site: www.ucg.org E-mail: info@ucg.org

Dacă dorești să afli mai mult...

Cine suntem: Această literatură este publicată de Biserica Unită a lui Dumnezeu, o Asociație Internațională, care are preoți și congregații prin toată lumea.

Noi ne trasăm originea la Biserica pe care a înființat-o Isus la începutul secolului I, A.D. Noi urmăm aceleași învățături, doctrine și practice stabilite atunci. Comisiunea noastră este să proclamăm întregii lumi ca un martor evanghelia sosirii Împărăției lui Dumnezeu și să învățăm toate națiunile să observe ceea ce a poruncit Isus Hristos (Matei 24:14; 28:19-20).

Gratis: Isus Hristos a zis: „Fără plată ați primit, fără plată să dați” (Matei 10:8). Biserica Unită a lui Dumnezeu oferă aceasta precum și alte publicații gratis. Noi te invităm să ceri abonamentul tău gratis la revista The Good News (Veștile Bune) și să te înscrii la cursul de 12 lecții (Curs de studiu al Bibliei) de asemenea gratis și fără nici o obligație.

Noi suntem recunoscători membrilor bisericii, pentru donațiile și zeciuellile lor, și a altor susținători care contribuie voluntar să suporte această muncă. Noi nu solicităm publicul general pentru donații. Însă contribuții care să ne ajute să împărtășim cu alții acest mesaj de speranță sunt bine venite. Toate fondurile sunt revizuite anual de o companie independentă de contabilitate

Consilieri personali la dispoziție: Isus a poruncit urmașilor Săi să hrănească oile Sale (Ioan 21:15-17). Ca să ajute să satisfacă această poruncă, Biserica Unită a lui Dumnezeu are congregații prin întreaga lume. În aceste congregații credincioșii se adună să fie instruiți din Evanghelie și să își țină tovărășie.

Biserica Unită a lui Dumnezeu este dedicată înțelegerii și practicii creștinismului Noului Testament. Noi dorim să împărtășim modul de viață a lui Dumnezeu cu aceia care în mod sincer caută să se închine și să urmeze pe Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Preoții noștri sunt dispoziție pentru sfaturi, să răspundă la întrebări și să explice Biblia . Dacă dorești să iei legătura cu un preot sau să vizitezi una dintre congregații, te rugăm să ne scrii la una dintre adresele cele mai apropiate sau să iei legătura prin telefon.

Pentru informații suplimentare: Poți folosi computerul tău ca să intri la locația World Wide Web pe Internet. Adresa www.gnmagazine.org îți dă acces la informații generale, numere trecute de The Good News (Veștile Bune), broșuri și multe altele.

Pentru descărcarea broșurilor direct de pe Internet folosește adresa următoare:
www.ucg.org/litlibrary/easteuropean/index.htm